

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXIV П'ЯТНИЦЯ, 3 СЕРПНЯ 2007 РОКУ ЧИСЛО 31 VOL. CXIV FRIDAY, AUGUST 3, 2007 No. 31

Святкові події – у лемків, бойків і гуцулів

Президент України Віктор Ющенко із сім'єю 21 липня бере участь в церемонії освячення Дзвонів миру, присвячених 60-річчю операції „Вісла", у Ждині (Польща). Фото: УНІАН

28-29 липня в Яремчі відбувся черговий XVII Міжнародний гуцульський фестиваль. На свято прибули 17 делеґацій з різних куточків Карпат, гості з усієї України, а також з Канади, США та близького закордоння, насамперед з Польщі. Святкова Служба Божа відбулася біля храму Різдва Івана Хрестителя.

Учасники свята у гуцульських строях, вишиванках пройшли урочистою ходою від Майдану Свободи до стадіону. Проведення фестивалю співпало зі святкуванням 220-ої річниці міста. На міському стадіоні відбулися конкурсні та мистецькі програми. Програма свята включала творчі зустрічі в селах Яремчанщини, показ моделей гуцульського строю на Майдані Свободи, конкурс на найкращі – гуцульський одяг, гуцульський транспорт, гуцульську страву, показ відеопродукції „Яремче – гуцульська перлина", масові гуляння, гуцульські спортивні забави, ґала-концерт переможців фестива-

(*Закінчення на стор.* 3)

Президент України Віктор Ющенко з дружиною Катериною та сином Тарасиком 29 липня на XVII Міжнародному гуцульському фестивалі у м. Яремче, Івано-Франківської обл. Фото: УНІАН

Президент України Віктор Ющенко з дружиною Катериною і дітьми на IV Всесвітніх бойківських фестинах, які відбулися 28 липня у с. Яворах, Львівської обл. Фото: УНІАН

НА ТЕМИ ДНЯ

„Реґіонали" – між Вашінґтоном і Москвою...

Петро Часто

ПАРСИПАНІ, Ню-Джерзі. – Декілька тижнів тому на інтернетному форумі пропонувалося, для ширшого обговорення, запитання: „Чи буде Росія втручатися й у ці позачергові парляментські вибори в Україні?". Мало хто відгукнувся, бо запитання аж надто риторичне. Поза всіма сумнівами – буде.

Але річ навіть не в Росії, а в тих політичних силах і окремих політиках в Україні, котрі дуже сподіваються на це втручання. Перед виборами в березні 2006 року такою силою була Партія Реґіонів, тепер же ситуація дещо інша, і вже навіть деякі чільні „реґіонали" відхрещуються, принаймні на словах, від проросійства, як це вчинила цими днями у Вашінґтоні Раїса Богатирьова.

Однак, московський напрям залишається найближчим для інших діячів цієї партії, зокрема для першого віце-прем'єр-міністра Миколи Азарова, який 23 липня їздив до Москви і мав зустріч з активістом провладної „Єдиної Росії" Костянтином Затуліним – тим самим, котрому донедавна було заборонено в'їжджати на територію України. Супроводжував М. Азарова Борис Колесников, заступник голови парляментської фракції Партії Реґіонів. Симптоматична „різновекторність": керівник фракції Р. Богатирьова запевнює у США, що її партія вже не належить до проросійських сил, а тим часом її заступник Б. Колесников від імені цієї самої партії обговорює з україножером К. Затуліним „питання міжпартійного співробітництва і міждержавних взаємин України та Росії, принципові позиції обох провідних партій напередодні виборів до Верховної Ради".

Насправді щодо Партії Реґіонів це засильно сказано – що вона „провідна". Ні, тільки правляча. Покищо. Вже в ній нема минулорічної внутрішньої монолітности, коли Москва підтримувала „реґіоналів" як своїх „аґентів впливу", а ті й не приховували цього. Можливо, оглядачі перебільшують тріщинку, яка за цей останній рік утворилася між Віктором Януковичем і донецьким оліґархом Ринатом Ахметовим, головним спонзором Партії Реґіонів, і все ж треба сподіватися, що Президент знав, за що нагороджує Р. Ахметова, – за вклад в українську економіку і за промислово-фінансові контакти з европейським країнами. Це якраз той випадок, коли нагороджують не „за", а „для" – для прив'язання найбагатших людей до інтересів незалежної Української держави.

Тим часом змушений був змінювати своє політичне обличчя і В. Янукович. Прем'єрський пост з неминучістю спонукав його тримати хребта якомога рівніше, незалежніше, тобто він у все більшій мірі стає самостійним політиком, а це та якість, котра в Москві найменше цінується. Тому російські автори не радять своєму урядові вдруге „наступати на ті самі граблі": знову підтримувати В. Януковича і знову у зв'язку з цим обіцяти Україні низькі ціни за газ – ніяк не виплачується, бо за рік біля владного керма „реґіонали" ні на крок не наблизили Україну, наприклад, ні до Єдиного екомічного простору,

(*Закінчення на стор.* 3)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

О. Мороз переніс позачергову сесію Ради

КИЇВ. — Голова Верховної Ради Олександер Мороз переніс дату проведення позачергової сесії Ради з 31 липня на 7-10 серпня. Про це сказано в розпорядженні голови ВР від 30 липня. Прем'єр-міністер Віктор Янукович і О. Мороз вважають, що необхідно більш якісно підготуватися до позачергової сесії. Зокрема Кабінет Міністрів повинен підготувати пропозиції, пов'язані з визнанням Конституційним судом неконституційними низки статей держбюджету – 2007, що передбачають, у тому числі, зменшення соціяльних ґарантій громадян. Необхідно також розглянути проєкт змін до Конституції, що стосується скасування депутатської недоторканости, а також правового забезпечення позачергових виборів Ради. *(„Українські новини")*

Партія Реґіонів відмовилася від позачергової сесії Ради

КИЇВ. — Депутати від більшости 30 липня терміново зліталися до столиці. Голова ВР Олександер Мороз ініціював позарчегову сесію Верховної Ради. Як зазначено у тексті розпорядження, його видано у зв'язку з вимогою 179 народних депутатів України про скликання позачергової сесії. О. Мороз пропонував розглянути на цій сесії питання про стан правового забезпечення проведення позачергових виборів до Верховної Ради та проєкт постанови про зміни до Конституції. Своє обурення з приводу такої ініціятиви відразу висловили „помаранчеві". БЮТ взагалі назвав це спробою чергового ГКЧП, мовляв, в такий спосіб О. Мороз хоче нівелювати ідею позачергових виборів. Однак, справжню проблемою для плянів О. Мороза виявилися його ж союзники з коаліції – Партія Реґіонів. Декілька днів „реґіонали" не казали нічого конкретного. І от 30 липня під вечір оголосили – їхня політрада вирішила не йти на позачергову сесію. „Реґіонали" кажуть, що їхні партнери з коаліції з цим погодилися, хоча раніше комуністи і обіцяли брати участь у засіданні. Чому так сталося – вголос політики не кажуть, але в кулуарах висловлюють думку, що „реґіонали" дещо побоюються того, аби О. Мороз не оголосив про вихід Соцпартії з коаліції, що автоматично зробило б нелеґітимним уряд Віктора Януковича. „Помаранчеві" сили насправді найбільше боялися іншого – що О. Мороз прийме присягу тих кандидатів у депутати, що є в списках „Нашої України". Все це викликало б чергову порцію дискусій про леґітимність ради. Натомість обидві сторони визнають, що чергового етапу переговорів про підготування виборів не оминути. *(„Голос Америки")*

Польща допоможе провести екологічну експертизу

ЛЬВІВ. — Львівська обладміністрація звернулась до Підкарпатського воєводства Польщі за допомогою у проведенні незалежної екологічної експертизи. 16 липня на Львівщині зійшли з рейок та перекинулися 15 цистерн з жовтим фосфором. Від екологічної катастрофи постраждали, за офіційними даними, близько 200 мешканців навколишніх сіл. Згідно з розпорядженням уряду, на ліквідацію наслідків катастрофи виділили 16.715 млн. гривень. Зокрема Львівській обласній адміністрації – 14.815 млн. гривень та обласному управлінню МНС – 1.9 млн. гривень. Обласна адміністрація і МНС мають повідомити, як ці кошти витрачатимуться. Щодо версій аварії, то Львівська обласна прокуратура називає дві – порушення правил безпеки при завантаженні фосфору і неналежний стан колії на ділянці, якою слідував потяг. Генеральна прокуратура порушила кримінальну справу за фактом сходження потягу з рейок. *(Радіо „Свобода")*

Україна відіслала фосфор до Казахстану

КИЇВ. — Україна відіслала до Казахстану потяг з цистернами з жовтим фосфором, аварія якого сталася на Львівщині 10 днів тому. Як повідомляє „Укрзалізниця", вантаж відбув 26 липня вранці зі станції Красне Львівської залізниці. Питання повернення жовтого фосфору до постачальника до 25 липня залишалося невизначеним через відсутність погодження з російською та казахською сторонами. Казахська компанія „Казфосфат", яка на замовлення голяндської фірми транспортувала фосфор з Казахстану до Польщі, відмовилася сплачувати за повернення та утилізацію вантажу, так само, як і компенсувати збитки від аварії, запевняючи, що цистерни були в належному стані. Відіслання фосфору з території України фактично є завершальним процесом усунення наслідків катастрофи – нині ліквідатори проводять роботи з рекультивації забрудненої фосфором території – збирають залишки фосфору з ґрунту та відпомповують забруднену воду. Фахівці МНС твердять, що очистили вже 400 квадратних метрів території, і стан довкілля в районі катастрофи є в межах норми. *(ББС)*

М. Мельниченко в лікарні

КИЇВ. — Колишній охоронець президента Леоніда Кучми Микола Мельниченко вранці 29 липня опинився в лікарні з діягнозою – крововилив у мозок. М. Мельниченка доставили каретою „швидкої допомоги" у супроводі трьох охоронців у Жовтневу лікарню в Києві з підозрою на інсульт. Стан його був важким, проте він був у свідомості і розмовляв. Медичне обстеження на томографі підтвердило діягнозу – субдуральна кровотеча. Наразі медики вирішують, чи проводити операцію. Адвокат М. Мельниченка Павло Сичов підтвердив, що його клієнт перебуває у Жовтневій лікарні. За його словами, лікарі проводять обстеження і, наразі, не повідомляють остаточної діягнози. Адвокат також зазначив, що з М. Мельниченком перебувають його рідні. На початку цього року, 8 лютого, заступник голови Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради у справі Георгія Ґонґадзе Василь Сільченко заявив, що ухвалив рішення вжити невідкладних заходів безпеки щодо важливого свідка у справі загиблого журналіста Г. Ґонґадзе – М. Мельниченка. Це рішення він ухвалював, виходячи з матеріялів, які він отримав і які підтверджують дійсну загрозу для М. Мельниченка. Ці матеріяли вже знаходяться в Генеральній прокуратурі України, сказав він. На переконання депутата, є всі підстави вважати, що небезпека, яка постійна існувала для життя та здоров'я головного свідка у справі Г. Ґонґадзе, набула конкретних ознак. *(Радіо „Свобода")*

У Москві презентували Полтавське земляцтво

МОСКВА. — Полтавська делеґація на чолі з міським головою Андрієм Матковським відвідала офіційне відкриття і презентацію Полтавського земляцтва в російській столиці. У прес-службі Полтавського міськвиконкому повідомили, що у Москві нині працює багато полтавців – у різних сферах „життя" російської столиці. Бажання об'єднатися та поділитися спогадами про рідний край спонукало їх створити у Москві Полтавське земляцтво. Організовувалось воно два роки, і ось, нарешті, 27 липня відбулася презентація – з офіційною частиною та маштабною концертною програмою, в якій взяли участь полтавські артисти, спеціяльно запрошені до російської столиці. Презентація Полтавського земляцтва проходила у стінах Московської академії економіки та права. Міський голова Полтави А. Матковський подарував Полтавському земляцтву в Москві Решетилівський ґобелен та презентаційний матеріял про реґіон. Мер висловив сподівання, що відтепер співпраця – в тому числі й інвестиційна значно активізується. *(УНІАН)*

200 млн. евро на „европеїзацію" доріг

КИЇВ. — Европейський інвестиційний банк надав Україні позику в обсязі 200 млн. евро на здійснення Українського проєкту европейських доріг України. Про це 30 липня повідомили у прес-службі Міністерства фінансів. Зокрема фінансову угоду з української сторони підписав Перший віцепрем'єр-міністер, міністер фінансів Микола Азаров, проєктну угоду – голова „Укравтодору" Володимир Демішкан. Від Европейського інвестиційного банку під обома документами підписався віцепрезидент ЕІБ Матіяс Колатс-Анен. Позика надаватиметься ЕІБ на умовах співфінансування разом з Европейським банком реконструкції та розвитку. 19 грудня 2006 року Україна вже підписала Кредитну угоду з ЕБРР щодо здійснення третього проєкту „Ремонт автомобільної дороги Київ-Чоп". Угода була ратифікована Законом України від 13 квітня. Метою третього проєкту „Ремонт автомобільної дороги Київ-Чоп" є приведення до европейського рівня транспортно-експлуатаційного стану автомобільної дороги М-06 Київ – Чоп на ділянці від Києва до Бродів Львівської области. Дорога Київ-Чоп вливається у паневропейський транспортний коридор ч.3: Берлін – Вроцлав – Краків – Львів – Рівне – Житомир – Київ. *(„День")*

Ліквідували злочинне угруповання

КИЇВ. — Служба безпеки України, Федеральне бюро розслідувань США й поліція Ню-Йорку наприкінці липня ліквідували транснаціональне злочинне угруповання, що займалася підробленням документів і незаконним переправлянням через кордон України людей, – повідомив 30 липня перший заступник начальника головного управління СБУ Євген Скулиш. Проведена спецакція складалася з декількох етапів. Він зазначив, що нелеґали пересилалися в Західну Европу, а також у країни Північної Америки. Він також підкреслив, що завдяки спільним з ФБР і нюйоркської поліції діям удалося виявити й ліквідувати підпільну ляболаторію з виготовлення підроблених документів, якими забезпечувалися нелеґали. Цю ляболаторію було розташовано в Києві. У ході акції оперативники спецслужб виявили й вилучили велику кількість печаток дипломатичних і консульських установ, фінансових установ, навчальних й інших закладів. Під час обшуків оперативники вилучили понад 150 пашпортів й інших документів, які засвідчують особу, зокрема документи громадян України, Ізраїлю, Чехії, Канади, Росії, Німеччини, Польщі, Портуґалії. Зі слів Є. Скулиша, за переправляння одного міґранта з України до США підозрювані отримували від 12 до 16 тис. дол. 24 липня СБУ порушило кримінальну справу проти організаторів цієї незаконної структури за незаконне переправляння людей через державний кордон України і за підроблення документів, печаток, штампів і бланків, їхній збут, використання підроблених документів. Ведеться слідство. *(„Українські новини")*

Президент встановив звання „Мати-героїня"

КИЇВ. — Президент Віктор Ющенко встановив присвоєння звання „Мати-героїня" жінкам, які народили й виховали до 8-річного віку не менше, ніж п'ятеро дітей, у тому числі всиновлених. Про це сказано в указі Президента від 28 липня. Відповідним указом В. Ющенко вніс зміни до положення про почесні звання, затвердженого Указом Президента від 29 липня 2001 року. В указі також вказується на значний внесок таких жінок у виховання дітей у сім'ї й створення сприятливих умов для одержання ними освіти й розвитку творчих здатностей. Секретаріят Президента зазначає, що цей указ спрямований на збільшення престижу материнства й посилення відповідальности батьків за виховання дітей. *(„Українські новини")*

НА ТЕМИ ДНЯ

Це ще не по-ринковому

Р. Л. Хомяк

КИЇВ. – Депутат Верховної Ради України Володимир Яворівський пропонує державну політику, яка мала б на меті зменшити орендну плату для творчих спілок, або передати у власність спілок їхні приміщення.

Це було в січні нинішного року. А влітку цього ж 2007 року творчі спілки, а також і ґалерії й громадські організації протестують в центрі Києва: їх викидають з приміщень на тротуар!

І ще неприємно, що наша західня діяспора вплутана в цю халепу.

Термінологічна довідка: „творчі спілки – це усі ті організації письменників, художників, театральних працівників і тому подібних, які були створені в СРСР за Сталіна: одна офіційно визнана творча спілка – на один різновид культурної чи творчої діяльности, щоб таким чином контролювати творчу інтеліґенцію, яка поповнювала ці спілки. Раніше самих тільки письменницьких згромаджень в Україні було з десяток. А з 1930-их років – одна Спілка письменників діяла в Союзі і в окремих республіках. Письменник, який не був членом, не вважався письменником. Взамін за слухняність і вдячність владі ці творчі спілки і їхні члени діставали превеликі привілеї й пільги. Спілка письменників України, до речі, була створена 1933 року, наприкінці Голодомору.

СРСР розпався, Україна стала самостійною, але творчі спілки залишились. І далі вважають, що їм належаться пільги й спеціяльні привілеї, як колись – від Сталіна до Горбачова. Депутат Верховної Ради В. Яворівський виступив з пропозицією щодо приміщень спілок, бо він має особистий інтерес в цьому: він є головою однієї з творчих спілок – Спілки письменників України (СПУ). Головна домівка СПУ в Києві знаходиться, ще з часів Союзу, у центрі столиці: між Національним Банком України і будинком Секретаріяту Президента. Тим часом протягом останніх років ціни на нерухомість у Києві сягають стратосфери. Для порівняння, на шкалі цьогорічної міжнародної оцінки міст світу Київ є дорожчим, ніж Чикаґо і Лос-Анджелес. (Москва, між іншим, ще дорожча.) Так що коли б Спілці письменників довелося платити ринкову оренду за свій палац на вулиці Банковій, то треба б самі бестселлери видавати і мільйонами продавати.

Можна б припускати, що В. Яворівський намагався уникнути ринкової оренди, бо також рекомендував передання у власність або в довічне користування творчих спілок України будинків і приміщень, які є комунальною власністю територіяльних громад. І тут розпочинається філософський зудар: чи влада має дбати про культуру, чи про злидненних людей? Якщо місто чи район, чи область, чи щось, що називається в Україні „селищем міського типу“ або „смт“ – територіяльна громада – зберуть більше орендної і продажної плати за свої будинки й площі – за свою „комунальну власність“, то ці місцеві уряди матимуть більше грошей на заробітні плати для учителів, пожежників, лікарів і медсестер і тих же пенсіонерів, над долею яких в Україні усі плачуть. Насправді місцеві уряди мають дуже обмежену кількість джерел доходів. А політики, які завжди обіцяють підвищити виплати на прожиток, не вказують, де ці кошти брати. Навпаки – намагаються зменшити джерела цих бюджетних поповнень, даючи, наприклад, культурі приміщення за безцінь або „в довічне користування“.

Торік Київська міська державна адміністрація й Координаційна рада національних творчих спілок домовились про співробітництво в 2006-2010 роках. А вже через рік в лексикон столичних українців пробилося слово „рейдери“ – так, такі собі рейдери, як в американських пригодницьких фільмах. В Америці й Канаді рейдери перехоплюють справжні нерухомості, або рейдери однієї корпорації перекуповують на біржі акції, щоб заволодіти даною корпорацією.

Методи рейдерів, чи тут, чи в нас, не завжди надто етичні, але ефективними вони звичайно є. Особа або група осіб, які починають займатись рейдерством, свого досягають. В даному випадку, договір про оренду мистецької ґалерії або приміщення громадської організації закінчується, новий орендар згідний платити більше, і його рейдери очищують приміщення попереднього клієнта.

Крик і скрегіт зубів. Навіть якщо суб’єктом є вельмилюбна західня діаспора, яка мала б знати, що за приміщення треба платити ринкову ціну, і хто її не платить в Чикаґо, чи штаті Мейн, чи в Сан-Дієґо, опиниться на тротуарі.

Сталось так, що в українських засобах масової інформації наш Український Конґресовий Комітет Америки (УККА) влаштовує пресконференції, пікетує державні установи і закидає українській владі те, що вона проти демократії! Тут уявляється така пікантна ситуація: уряд України, на 16-му році незалежности, позиває до суду УККА за підірвання чести України, за галас, що Україна – проти демократії.

Як проти демократії? А так, що бюро УККА в Києві організує діяспорних спостерігачів виборів до Верховної Ради, заплановане аж на кінець вересня. Коли бюро УККА позбавили його приміщення, буде важко влаштовувати спостерігачів, які мали б запевнити демократичні вибори. Тому – влада проти демократії! А головним ворогом демократії й УККА, як виявилось, є Віталій Шевченко, голова Національної Ради України з питань телебачення і радіомовлення. Він вже місяцями писав до представництва УККА, щоб воно звільнило приміщення для службовців Національної Ради. Національна Рада – це свого роду українська FCC – Федеральна комунікаційна комісія, яка у Сполучених Штатах надає ліцензії на мовлення і контролює усі американські радіо, телевізійні станції і телефонні системи.

Раніше в будинку, де знаходиться Національна Рада і бюро УККА, було міністерство інформації, потім державний комітет інформаційної політики, який очолював Іван Чиж. Коли уряд надав це приміщення Національній Раді, кілька місяців І. Чиж не хотів здати всього приміщення, так що Національна Рада й Держкомінформ тиснулись там і заважали одне одному.

Представництво американського УККА там з’явилось, бо зааранжувало під оренду частину приміщення українсько-польської громадської організації, яку там примістили. Все це було добре, всі були задоволені, але ніде правди діти – все це було зроблене на совєтський кшталт, чи, як кажуть в Україні, запрацював „совок“. І це також пешить, бо УККА – західня, американська установа, яка має дати приклад українцям, як жити в ринковій системі і як позбутись „совка“.

Тільки б подумати, якби американське FCC не мало відповідного приміщення, з якого реґулює тисячі радіо і ТБ станцій і усі компанії мобільного телефонного зв’язку! Тим часом український варіянт FCC мусив декілька місяців відвойовувати своє місце від І. Чижа – пресового шефа совєтського штибу, а тепер ще й наражуватись на закиди антидемократії установи братів з Північної Америки.

Правда, у Вашінґтоні діє Загальна обслугувальна адміністрація (General Services Administration), яка будує й орендує приміщення для усіх урядових установ. Треба буде подумати Америці над майбутньою технічною допомогою Україні: як встановити український варіянт GSA. Чесних виборів до Верховної Ради вже не досить. Треба ще й боротись з залишками „совка“!

А „совок“ тут такий: по знайомству дістанеться дешеве приміщення. А коли зайде проблема з ним, тоді по-дитячому за нього змагаються, хто вичекає кого. Нормальним ходом має бути купівля приміщення або оренда за ринковими цінами. Так, вони високі. Але й у Ню-Йорку, Вашінґтоні і Чикаґо не дають приміщення даром. Ще 1919 року гуцули, які приїхали до Києва на проголошення Акту злуки земель, критикували наддніпрянців, які повторяли більшовицькі гасла: „Вся земля – селянам!“. Краще, казали гуцули, купити землю, бо тоді вона твоя. А як дадуть землю, то можуть і її відібрати. В Києві ця порада ще й нині актуальна.

„Реґіонали“...

(***Закінчення зі стор.*** 1)

ні до впровадження російської мови як другої державної.

І ледве чи це наближення станеться після московської візити М. Азарова і Б. Колесникова. Обидва, звісно, для Москви – „свої парні“, обидва – чужерідні тіла в українській політиці, особливо Перший віце-прем’єр, головний лобіст вступу України в ЄЕП. І все ж він напередодні виборів до ВР зовсім протрапив „на слизьке“ – без підтримки з російського боку М. Азаров ледве чи залишиться на політичній поверхні, а цю підтримку ось тепер ледве чи знайшов він у Москві. Бо нащо їй втрачати на газі, якщо „реґіонали“ виявилися такими безпідними. Тому рівень, на якому росіяни приймали його, був просто жалюгідний: це був рівень різних думських комітетів і комісій, не вищий.

Безрезультатність московської візити – це також реакція Кремля на те, що „реґіонали“ не змогли відвернути позачергові вибори до Верховної Ради. В Москві на це дуже сподівалися. Нагадаємо, що в українську пресу в квітні цього року потрапила таємна записка Владислава Суркова з Адміністрації Президента Володимира Путіна, – докладні рекомендації, як має діяти коаліція в українському парляменті, щоб унеможливити позачергові вибори. Були в записці ці поради: „... Значно збільшити ресурс учасників масових акцій в Києві; ... невтралізувати активність українських спецслужб...“.

Що В. Янукович погодився на ці вибори і пішов на компроміс з Президентом Віктором Ющенком, Москва правильно зрозуміла як плян українського прем’єра і голови Партії Реґіонів грати власну ролю, розраховуючи на цей пост і на ці самі величезні повноваження і після виборів. Іншими словами, В. Янукович показує себе все сильнішим політиком, а Москва зовсім не потребує сильних політиків в Україні.

Втім, як і слабих, до яких належить М. Азаров, на якого в Україні дивляться як на якесь дике непорозуміння...

Святкові...

(***Закінчення зі стор.*** 1)

лю на центральній сцені з врученням дипломів та подяк. У святі брали участь провідні мистецькі колективи гуцульського реґіону Прикарпаття, Закарпатської та Чернівецької областей, фолкльорні колективи з Польщі та Румунії.

29 липня на фестиваль приїхав Президент України Віктор Ющенко з дружиною Катериною і сином Тарасом, дочками Софією і Христиною. Він оглянув виставку „Гуцульщина: минуле і сьогодення“, взяв участь в урочистому закритті фестивалю, вручив орден „За заслуги“ ІІІ ступеня міському голові Яремче Миколі Палійчуку. Перший Міжнародний гуцульський фестиваль відбувся 27 вересня 1991 року на полонині „Запідок“ Верховинського району, що є традиційним місцем урочистих зібрань гуцулів. Проведення гуцульських фестивалів започаткувало товариство „Гуцульщина“ задля відродження і примножження матеріяльної та духовної гуцульської культури, місцевих традицій і обрядів.

Напередодні, 28 липня, В. Ющенко з дружиною Катериною побували IV Всесвітніх бойківських фестинах, які відбулися у с. Яворах Львівської области. Традиційно фестини завершилися ватрою. Промовляючи на святі, В. Ющенко висловив переконання, що Бойківські фестини мають національне значення. Кожна нація, яка дбає про завтрашній день, зазначив він, повинна берегти свою традицію. Президент України нагадав, що Бойківщина є землею славних традицій і видатних людей, зокрема Петра Конашевича-Сагайдачного, Івана Франка, Олекси Довбуша. Участь у цьогорічних фестинах взяли майже 10 тис. представників української діяспори.

21 липня В. Ющенко з дружиною відвідали також лемків на „Лемківській ватрі“ у Польщі. Вони взяли участь в церемонії освячення Дзвонів миру, присвяченій 60-річчю операції „Вісла“, що відбулася у Ждині. *(УНІАН)*

АМЕРИКА І СВІТ

Нові переговори в Єгипті щодо Близького Сходу

ШАРМ-аль-ШЕЙХ, Єгипет. — Секретар Державного департаменту США і секретар Департаменту оборони 29 липня розпочали низку візит до країн Близького Сходу. Кондоліза Райс та Роберт Ґейтс разом відвідають Єгипет і Савдійську Арабію, а потім окремо вирушать до інших держав реґіону. 31 липня вони зустрічалися у єгипетському курортному місті Шарм-аль-Шейху з президентом Єгипту Госні Мубараком та міністрами закордонних справ Йорданії і країн Перської затоки. Ті переговори стали початком поїздки Близьким Сходом, що має на меті об'єднати арабських союзників Америки проти впливу Ірану, Сирії, войовничих угруповань „Гамас" та „Гезбола". Американці також намагаються здобути підтримку для проведення конференції з близькосхідного врегулювання. Тим часом США підтвердили, що плянують витратити десятки млрд. дол. на постачання зброї Ізраїлеві та своїм арабським союзникам на Близькому Сході. К. Райс сказала, що військова допомога мусить невтралізувати „неґативний вплив" Сирії й Ірану, так само як „Аль-Каїди" та ліванського угруповання „Гезбола". Задіяні суми грошей є велетенськими – 13 млрд. дол. – Єгиптові, 30 млрд. – Ізраїлеві. До того ж, савдійці та інші країни Перської затоки можуть отримати ще 20 млрд. дол. допомоги. Американці пропонують її як частину ширшого пляну, спрямованого на модерацію ситуації в реґіоні. Вашінґтон особливо турбує ядерна програма Ірану і підтримка угруповань на зразок „Гезболи". США також хочуть, аби уряди сунітських арабських країн більше підтримували іракський уряд Нурі Аль-Малікі. Деякі законодавці у Конґресі вважають, що Савдійська Арабія недостатньо робить у цьому напрямку, і можуть заперечувати проти цієї допомоги. Це вперше військова допомога містить бомби, керовані з супутників. *(ББС, Радіо „Свобода")*

Британські війська залишають Ольстер

БЕЛФАСТ, Північна Ірляндія. — Першого серпня рівно опівночі завершується акція британської армії захисту безпеки Північної Ірляндії. В Ольстері залишиться лише п'ятитисячний військовий континґент, а порядок і безпека буде забезпечуватися місцевою поліцією. Акція називалася „Прапор" і тривала 38 років. За цей час у ній взяли участь більше 300 тисяч вояків і офіцерів Об'єднаного Королівства. 763 з них були вбиті бойовиками ІРА (Ірландської республіканської армії). У свою чергу, дії британських військових призвели до загибелі 309 осіб – як бойовиків, так і мирних жителів. Вояки Її Величности були послані до Північної Ірляндії в 1969 році з миронoсною місією – покласти кінець запеклим сутичкам між католиками й протестантами. Але вже незабаром британські військові стали ціллю для ІРА. „Боротися з Ірляндською республіканською армією було нелегко, – згадує генерал-лейтенант Нік Паркер, – і ми весь час були напоготові. Є в історії акції „Прапор" і чорні сторінки – 30 січня 1972 року в місті Лондондері британські парашутисти відкрили вогонь по учасниках мирної демонстрації й убили 14 осіб. Цей день у Північній Ірляндії назвали „Кривавою неділею". Довгі роки рідні вбитих домагалися перегляду вироків судів, у ході яких британські військові були виправдані. Виведення британських військ з Північної Ірляндії стало можливим після того, як у липні 2005 року ІРА заявила про припинення збройної боротьби й висловила готовність стати на шлях демократичного діялогу. У відповідь уряд Великобританії ухвалив рішення щодо поетапного закриття бльок- постів і виведення військ з Північної Ірляндії. *(„Кореспондент")*

Дж. Буш і Ґ. Бравн зустрілися в Кемп-Дейвиді

ВАШІНҐТОН. — Прем'єр-міністер Великобританії Ґордон Бравн 29 липня прибув до заміської резиденції Президента США Кемп-Дейвид у горах штату Мериленд, за 95 кілометрів на північ від Вашінґтону. Дж. Буш особисто зустрічав Ґ. Бравна біля трапу гелікоптера, на якому британський прем'єр прибув до Кемп-Дейвиду. Після короткого вітання й огляду почесної варти Дж. Буш і Ґ. Бравн відїхали до резиденції, де відбувалися переговори і робоча вечеря двох провідників. 30 липня Дж. Буш і Ґ. Бравн продовжували переговори, а також провели спільну прес-конференцію в Кемп-Дейвиді. За офіційною інформацією Білого Дому, Дж. Буш і Ґ. Бравн обговорили „працю в Іраку й Афганістані, недопущення Ірану до коштів для створення ядерної зброї, припинення геноциду в Дарфурі, а також захист наших країн від загрози з боку терористів". Прес-служба британського прем'єра у Лондоні додає до цього списку також обговорення участи Великобританії у плянах США з розгортання американської системи протиракетної оборони (ПРО) в Европі, а також ситуацію навколо Косово. Перед початком поїздки Ґ. Бравн заявив, що вважає тісне співробітництво зі США найважливішим елементом зовнішньої політики Великобританії. Новий прем'єр-міністер Великобританії Ґ. Бравн підтвердив спільність поглядів з американським Президентом в іракській політиці. Як наголосив Ґ. Бравн після зустрічі з Дж. Бушем, Великобританія і надалі надаватиме США підтримку у вирішенні важливих міжнародних проблем. Водночас прем'єр не давав жодних обіцянок щодо того, як довго ще британські війська перебуватимуть в Іраку. 31 липня Ґ. Бравн вирушив до Вашінґтону, де відбулися його зустрічі з провідними американськими парляментарями. У той же день британський прем'єр зустрівся в Ню-Йорку з генеральним секретарем ООН Бан Кі Муном. *(„Кореспондент")*

Помер Інґмар Берґман

СТОКГОЛЬМ, Швеція. — У Швеції у віці 89 років 30 липня помер кінорежисер світової слави Інґмар Берґман. Він пішов з життя у власному будинку на острові Фаро у Балтійському морі, повідомила родина режисера. І. Берґман став всесвітньо відомим завдяки своїм стрічкам „Сунична поляна", „Сьома печатка", „Фанні і Олександер" та іншим. Його фільми тричі нагороджувалися преміями американської Академії кіномистецтв. За власним висловом І. Берґмана, його фільми відображали у великій мірі його власні почуття. Він створив понад 50 фільмів. Він також писав сценарії та працював у театрі. І. Берґман був одружений п'ять разів і мав вісім дітей. За свою 60-річну кар'єру режисер отримав майже 60 нагород.*(Радіо „Свобода", ББС)*

В Ізраїлі обговорили арабську мирну ініціятиву

ЄРУСАЛИМ. — Ізраїльський прем'єр-міністер Єгуд Олмерт, міністер закордонних справ Єгипту Ахмед Абул Гайт та міністер закордонних справ Йорданії Абдель Ілах Хатіб 26 липня представили Ізраїлеві плян мирного врегулювання на Близькому Сході, схвалений „Ліґою арабських держав". Це вперше, що організація надіслала своїх представників до Ізраїлю для обговорення арабської мирної ініціятиви. Голови МЗС Єгипту та Йорданії представили ізраїльським посадовцям плян, що в обмін на визнання Ізраїлю пропонує останньому повернути землі, окуповані у війні 1967 року. Документ також передбачає створення незалежної палестинської держави та вирішення проблеми палестинських біженців. Арабські представники сподіваються почути позитивний відгук на свою пропозицію. Ізраїль зауважує, що при умові внесення до пляну певних змін можна очікувати реального поступу у близькосхідних мирних переговорах. *(„Голос Америки")*

Ірак переміг

БАГДАД, Ірак. — Збірна Іраку вперше в історії здобула 30 липня Кубок Азії-2007 з футболу. У фінальних змаганнях між дружинами Іраку і Савдійської Арабії, що відбулися в Джакарті, іракські спортовці виграли у триразових чемпіонів з рахунком 1:0. Перемогу своїй команді на 71-ій хвилині приніс її капітан Юніс Махмуд. З фінальним свистком арбітра натовпи щасливих уболівальників вийшли на вулиці Баґдаду. В місті було чути безладну стрілянину – іракці, всупереч заборонам, стріляли у повітря, святкуючи довгоочікувану перемогу. Значення футбольної перемоги справді велике для Іраку. Багато хто вбачає в ній хоч і хитке, але все таки єднання розірваної міжконфесійною ворожнечею країни. *(УНІАН)*

В Йорданії обговорювали проблему біженців

АМАН, Йорданія. — 26 липня у Йорданії проходила міжнародна конференція з метою пошуку шляхів допомоги країнам, які потерпають від надмірного напливу біженців. Аґенція Організації Об'єднаних Націй з питань біженців каже, що майже 50 тис. іракців залишають свою країну щомісяця. Більшість з них прямує до Йорданії та Сирії, які потребують допомоги у забезпеченні біженців наметами, медичним обслуговуванням та освітою. Тим часом посол США до ООН Залмай Ґалізад звернувся до Об'єднаних Націй з закликом щодо більшої участи тієї установи в іракських справах. На думку З. Ґалізада, ООН повинна разом працювати зі США над покращенням становища в Іраку: „Я погоджуюсь з тим, що сказав Кі-Мун у Вашінґтоні, - те, що відбувається зараз в Іраку, позначатиметься на майбутньому реґіону і цілого світу. Отож, залишаючи історикам судити, чи треба було США і силам коаліції входити туди, ми маємо нині зробити все можливе для допомоги Іракові і запобігти шкоді, яку Ірак може потенційно завдати реґіонові і цілому світові". *(ББС)*

З „Тур де Франс" виключили провідника М. Расмусена

ПАРИЖ. — На найпопулярніших велозмаганнях світу, „Тур де Франс", не припиняється низка скандальних сенсацій. Пізно ввечері 25 липня стало відомо, що під тиском спонзорів зі змагань вилучено провідника, володаря „жовтої майки", датчанина Міхаеля Расмусена. За поясненнями керівника голяндської команди „Rabo-Bank", за яку виступав 33-річний М. Расмусен, він умисно хибно інформував про те, де тренувався перед початком „Тур де Франс". М. Расмусена вже тривалий час підозрюють у вживанні допінґу, бо за минулі 15 тижнів йому тричі вдалося уникнути відповідних контрольних перевірок. Після відлучення М. Расмусена від тури провідником змагань став еспанець Альберто Контадор. *(„Кореспондент")*

Президент Молдови заборонив продавати вино в Росію

КИШИНІВ, Молдова. — Президент Молдови Володимир Воронін 26 липня заборонив державному аґентству „Молдова-Вино" видавати акцизні марки на алькоголь, поки всі молдовські виробники вина не будуть допущені на російський ринок. Він заявив, що не дозволить „російським бюрократам" нав'язувати республіці невигідні умови експорту. „І ніякі окремі підприємства не будуть продавати молдовські вина в Росії, – сказав В. Воронін. – Або всі, або ніхто". Ввіз молдавських вин у Росію був заборонений у березні 2006 року. Через декілька місяців президенти двох країн начебто домовилися про поновлення постачань, однак, заборона продовжувала діяти. У середині липня 2007 року Росія дозволила ввозити продукцію трьох виробників: „Висмос", „Калараш-Дивин" і „Букет Молдавії", які належать російським інвесторам. Раніше ЗМІ повідомляли, що молдавським виробникам пропонувалося здійснювати експорт тільки через російську держкомпанію „Союзплодоімпорт", а також переоформити на неї найбільш популярні торговельні марки місцевого алькоголю. *(„Кореспондент")*

КОЛОНКА КОМЕНТАТОРА

Українсько-канадська близькість

Р.Л. Хомяк

КИЇВ. – Міністр закордонних справ України Арсеній Яценюк має нового „герцколеґу" – канадського міністра закордонних справ Пітера Ґордона МакКея. Він трохи старший від А. Яценюка, але коли вони йдуть горячим асфальтом Михайлівської площі без піджаків, або стоять біля мікрофонів на прес-конференції (вже в піджаках, в охолодженій залі міністерства), так і відчуваєш, що між ними протягнені невидимі поля зв'язку й порозуміння.

Візита міністра П. МакКея до України 17-19 липня була відповіддю на ту, що її міністер А. Яценюк здійснив до Канади недавно (тоді, коли був і у Вашінґтоні і зустрічався з Державним секретарем Кондолізою Райс).

Програма візити канадського міністра була дещо відмінною. Вона може послужити повчальним прикладом українським політикам, як досвідчений політик не гає можливости вловити декілька голосів на наступних виборах. П. МакКей прилетів до Бориполя, там потиснув декілька рук, поговорив і через дві години вже був в Івано-Франківську(!).

Київський журнал „Фокус" недавно провів опитування, які визнали Івано-Франківськ (Станиславів – в пам'яті читачів моєї ґенерації) найкращим українським містом; найкраще життя з усіх українських міст саме там. (Плачте, львів'яни і полтавці також!). Але канадський міністр не летів до Франківська, щоб пересвідчитись у цьому. Він відвідав Івано-Франківськ, бо ... там канадська добродійна організація має літні табори для сиріт. В Канаді усі вибори є „позачергові", користуючись нині постійно повторюваною в Україні термінологією: прем'єр-міністер може оголосити нові вибори будь-коли впродовж п'яти років після останніх виборів. Він оголошує їх тоді, коли думає, що зможе їх виграти. Так що канадським політичним діячам треба бути завжди готовим до виборів. І тому фотографії канадського політичного провідника в Україні на яких він спостерігає допомогові акції канадських українців, не зашкодять у передвиборних перегонах, бо канадські українці творять чималий бльок виборців.

В Україні таку поведінку таврували б, як користування всюдисущим „адмінресурсом"; в Канаді ж П. МакКея završ під час виборів як того політика, котрий знайшов час подивитись зблизька, як в Україні діють канадські доброчинні організації. Ніякий не „адмінресурс". І тут не завадить пригадати, що такими ходами канадські політики користуються вже 140 років: 1 липня 1867 року народилась Канада, а шотляндські предки П. МакКея – він родом з Ню-Ґлезґо у провінції Нова Скошія – це ті, хто створив Канаду такою, якою вона є. (Тут немає натяку на зменшення вкладу французького елементу в розвиток Канади. Але коли понад 100 років тому поселялись перші українці в Канаді, шотландці вже там були і володіли кращими землями).

Після переговорів обидва міністри дали прес-конфренцію. Міністер А. Яценюк заявив, що Україна дуже цінує Канаду, яка є членом „Великої вісімки" індустріяльних країн, і Україна сподівається, що Канада буде обстоювати інтереси України на цьому форумі.

Він також сказав, що Президент Віктор Ющенко цього року має відвідати Канаду, і міністри обговорювали пляни цієї візити.

Міністер закордонних справ А. Яценюк з задоволенням інформував, що недавно і він, і міністер МакКей були в Афґаністані, де договорювались про участь своїх спеціялістів у розвитку газових родовищ в тій країні. А в галузі ядерної електроенергії Канада спроєктувала електростанції, які працюють на незбагаченому урані. Україна, яка зазнала аварії в Чорнобилі, на електростанціях із збагаченим ураном, зацікавлена в таких реакторах, – заявив він.

Як і в Сполучених Штатах, так і в розмовах з канадським міністром в Києві, міністер А. Яценюк подбав про студентські обміни. П. МакКей погодився з тим, що молоді люди є найважливішим ресурсом країни і пообіцяв попрацювати над програмами обмінів. Тим часом канадський міністер оголосив, що Канада вже асиґнувала 16 мільйонів долярів допомоги на поліпшення судової системи в Україні та на допомогу у проведенні виборів наприкінці вересня.

Міністри також розмовляли про спрощену систему в'їздних віз до Канади, – а це пункт на порядку денному усіх переговорів України з Заходом. Тут нічого конкретного не осягнено, але, як підкреслив міністер закордонних справ, Канада постійно спрощує систему, і запевняв, що дістати візу до Канади українцеві стало легше. Безвізових в'їздів українців до Канади, як і до

(**Закінчення на стор.** 24)

Міністри закордонних справ України Арсеній Яценюк (праворуч) і Канади – Пітер Ґордон МакКей в Києві. *Фото: Зенон Завада*

НА ТЕМИ ДНЯ

Раїса Богатирьова – у Вашінґтоні

Раїса Лактіонова-Богатирьова

ВАШІНҐТОН. – Як уже коротко інформувала „Свобода" (27 липня, ч. 30), недавно у столиці США перебувала з візитою Раїса Богатирьова – провідний член української Партії Реґіонів. Вона мала зустрічі з преставниками американських політичних, ділових та громадських кіл та з діячами американсько-української діяспори. 17 липня Р. Богатирьова прочитала лекцію українською мовою в рамках доповідей Інституту ім. Джорджа Кенана, що є складовою частиною Центру Вудро Вільсона у Вашінґтоні.

Коротка біографічна довідка: Раїса Василівна Лактіонова-Богатирьова народилася 1953 року в м. Бакал, Росія, національність російська, громадянка України. Батьки переїхали на працю в українське місто Краматорськ. Освіта вища, у 1977 році закінчила Харківський медичний інститут, у 1997 році – Київський університет ім. Тараса Шевченка, юридичний факультет. Народний депутат, керівник фракції Партії Реґіонів у Верховній Раді 5-го скликання, координатор парляментської більшости.

Звичайно доповіді в Інституті Кеннана заплянованi на кілька місяців заздалегідь. Факт, що лекція Р. Богатирьової відбулася позачергово, свідчить про те, що організатори її приїзду до Вашінґтону користуються великим впливом у вашінґтонських високих колах. Всі деталі програми візити були ретельно й фахово підготовлені. Можна припускати, що цим займалася одна з чільних американських реклямних фірм. На пряме запитання, чи це справді так, особи, які супроводжували Р. Богатирьову, відмовилися відповісти.

Основною метою її прибуття до Вашінґтону, – сказала Р. Богатирьова, – було правдиво висвітлити позицію правлячої в Україні коаліції та Партії Реґіонів у всіх важливих аспектах державного життя країни. Ляйтмотивом її доповіді було бажання переконати, що Партія Реґіонів передусім є не проросійською чи проевропейською, і характер її визначає не обстоювання членства України в НАТО чи боротьба проти цього. Партія Реґіонів, – повторювала Р. Богатирьова як мантру, – була, є, і завжди буде партією проукраїнською; завжди керувалася, керується, і буде завжди керуватися виключно тим, що є в найкращих інтересах українського народу. Першочергові завдання Партії Реґіонів, підреслювала вона – це заходи щодо економічного зростання і посилена боротьба з бідністю в Україні.

Виступи Р. Богатирьової у Вашінґтоні – це явний початок передвиборчої кампанії Партії Реґіонів на закордонному відтинку. Проте такий крок трохи дивний, коли взяти до уваги факт, що правовий аспект позачергових парляментських виборів, призначених Президентом Віктором Ющенком на 30 вересня цього року, аж ніяк не з'ясований повністю. Група депутатів оскаржила це рішення перед Конституційним судом, але оскарження застрягло у секретаріяті цього суду, оскільки всі судді перебуватимуть у відпустці аж до 31 серпня.

Голова Верховної Ради Олександер Мороз, зі свого боку, не визнає, що у зв'язку з проголошенням позачергових виборів Верховна Рада 5-го скликання втратила чинність.

Крім того, згідно з Конституцією, передвиборна кампанія може початися тільки за 60 днів до виборів, тобто 2 серпня. Але у сучасних умовах суцільного конституційно-правового хаосу Президент В. Ющенко, прем'єр-міністер Віктор Янукович і олігархи самі по собі стали своєрідним законом, і ці позачергові вибори так чи інакше таки відбудуться. І тому всі політичні сили вже від деякого часу почали жонґлювати передвиборними гаслами, намагаючись здобути собі тепле місце у Верховній Раді 6-го скликання.

Під таким кутом зору треба розглядати недавню візиту чільного члена Партії Реґіонів Р. Богатирьової до Вашінґтону.

Маленька деталь: всюди і послідовно вона спілкувалася українською мовою. Навіть після доповіді, відповідаючи на російськомовне запитання з публіки, Р. Богатирьова почала відповідати російською, але зразу ж похопилася й відповіла українською. Проте коли один з присутніх звернувся з запитанням до групи осіб, які супроводжували Р. Богатирьову, виникла розгубленість, бо ніхто не міг відповісти українською.

У цьому випадку давні римляни сказали б: sapienti sat – розумному вистачить…

Роман Ференцевич

ЦИТАТА ТИЖНЯ

„Ми будемо свідками суперечок, дискусій, коли кожен політик буде звинувачувати іншого в переходах із фракції у фракцію, непослідовності в партії, різноманітних зрадах – це зараз дуже популярно. І ось ця „каша", на жаль, сприймається нашими виборцями більше, аніж змістовні позиції".

Андрій Єрмолаєв,
директор центру соціяльних досліджень „Софія"

Дуже прикрий показник

Цієї весни Український Інститут соціяльних досліджень опитав, на замовлення Міжнародного жіночого правозахисного центру „Ла Страда - Україна", велику кількість громадян України від 18 до 70 років, з'ясовуючи їхнє ставлення до теми насильства і жорстокости у телевізійних програмах і взагалі в засобах масової інформації. 23 липня в Києві відбулася прес-конференція за вислідами цього опитування. І вони свідчать, що українське суспільство за роки державної незалежности „збагатилося" ще й цією проблемою. Отож 67 відс. опитаних вважають жорстокістю і насильством над собою фільми-бойовики зі стріляниною і кров'ю, 73 відс. почувають себе ображеними кінофільмами з нецензурною лексикою, 68 відс. зараховують до насильства сцени, в яких принижується людська гідність, смакуються грубі, вульгарні стосунки між людьми.

І хоч різні вікові групи дещо по-різному ставляться до тем насильства і жорстокости – наприклад, люди віком від 18 до 28 років терпиміше ставляться до цих тем, ніж старші громадяни, і бездітні подружжя – ніж ті, що виховують двох та більше дітей, в цілому проблема залишається загальносуспільною. Це ж опитування виявило, що 23 відс. мешканців України висловлюються за заборону телепрограм і кінофільмів з елементами насильства, 37 відс. пропонують демонструвати такі програми і фільми тільки на спеціяльних телеканалах, а 34 відс. є такої думки, що небажані для людської психіки програми можна показувати лише в нічні години.

На жаль, проблема полягає не тільки у віртуальному світі: насильство і жорстокість все глибше вкорінюються у щоденне людське життя. Коментуючи висліди даного дослідження, президент „Ла Страда – Україна" Катерина Левченко у статті „Ні – насильству в українському суспільстві" (Maidan.org.ua, 25 липня) розглядає це явище як небезпечну і все виразнішу тенденцію, про яку говорить це порівняння: якщо від 2000-го до 2004 року році Европейський суд з прав людини оприлюднив 23 рішення проти України, то в 2005 році таких рішень стало 123, а в 2006-му – ще більше: 162. К. Левченко пише: „Насильство переповнює життя українських громадян. Жорстоке ставлення до дітей, домашнє насильство, в засобах масової інформації, в міліції, на вулицях, насильство влади щодо громадян, насильницькі способи вирішення господарських суперечок, рейдерство, економічне насильство, насильство як спосіб вирішення різних конфліктів. Воно багатогранне і багатолике, воно спостерігається на вищих щаблях влади і на рівні життя та стосунків окремої людини, воно панує в думках, словах, свідомості, щоденній поведінці. Можливість потрапити в ситуацію насильства об'єднує бідних і багатих, міських мешканців та селян, Схід та Захід України...".

Особливо непокоїть насильство щодо дітей – це великий тягар на сумлінні Української держави. Дослідження виявило, що в країні працює 456 тис. дітей, 87 тис. з них – віком від семи до 12 років. Миють авта, посуд у барах, продають газети, а також багато займається жебракуванням і проституцією. Факти зі згаданої вище статті: в 11 українських виховних колоніях відбувають покарання 2,215 неповнолітніх, засуджених за крадіжки, розбій, пограбування. До колоній щороку потрапляє 70-90 неповнолітніх дітей, які не вміють ні читати, ні писати.

За даними Міністерства внутрішніх справ, в 2006 році на профілактичному обліку перебувало 85,744 особи, які вчинили насильство в сім'ї. Не менш болючою проблемою в Україні залишається торгівля людьми. К. Левченко сподівається на те, що нова Верховна Рада, замість боротися за владу, обернеться лицем до цієї загальносуспільної порблеми захисту української людини від насильства. Сподіваємося на це й ми.

СЕРПЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ

Через чотири ув'язнення – до розстрілу

2 серпня 1888 року в російському селі Великі Меженки в українській родині народився український поет, драматург, театрознавець і літературний критик Кость Буревій (псевдоніми – Едвард Стріха, Кость Соколовський, Варвара Жукова, Нехтенборенг), розстріляний 15 грудня 1934 року. Освіту здобував самотужки, переважно в тюрмі та на каторзі, де перебував як соціяліст-революціонер. Вперше К. Буревій був заарештований в 15-літньому віці. На засланні вивчив польську і французьку мови. В 1911 році вдруге заарештований і засланий в Олонецьку губернію. В липні 1914 року – третій арешт, петербурзька тюрма, заслання в Східній Сибір. Звідти К. Буревій втікає за допомогою Григорія Петровського, майбутнього провідника радянської України. В жовтні 1916 року – четвертий арешт і заслання до Сибіру на п'ять років. Довгі арештантські етапи, глуха сибірська тайга.

В березні 1917 року К. Буревій за амнестією повертається додому, активно бореться проти більшовицької диктатури, стає одним з керівників повстання на Поволжі. В 1922 році його арештували органи Надзичайної комісії – ЧК. Переконавшись, що демократичні сили неспроможні протистояти диктаторському режимові, К. Буревій припиняє активну політичну діяльність, дружину Клавдію і дочку Оксану утримує тільки літературними заробітками.

У пресі з'являються його нариси про життя української громади в Москві, про Український клюб, пов'язану з „Березолем" Українську театральну студію. К. Буревій веде боротьбу за те, щоб уряд Росії узяв на утримання культурні установи української меншини в Москві, як це зробив уряд України для російської меншини. У пародійній „Зозендропії" К. Буревій виводить образ Едварда Стріхи – радянського кар'єриста, нахаби й жалюгідного пристосуванця до вимог компартії. Це була сатирична пародія на більшовицький лад та пропаґовану ним „пролетарську" літературу і критику. ЦК партії виступив проти „відступника від партійної лінії". Коли ж з'ясувалося, що Е. Стріхи, як такого, насправді немає, К.Буревій, був змушений виступити з самокритичною заявою „Автоекзекуція", підписано тим же псевдом – Едвард Стріха.

У драмі „Павло Полуботок" гетьман Полуботок, що намагався бути союзником Москви, на очах царя помирає в петербурзькій тюрмі, проклинаючи московське віроломство: „О! Я тепер добре знаю, що воля міститься на кінці шаблюки!". Такого зухвальства К. Буревієві вибачити не могли. Преса активно готує громадську думку до арешту письменника. У 1932-1933 роках він марно намагається знайти працю в Україні. У вересні 1934 року К. Буревій залишає родину в Харкові та їде до Москви шукати порятунку від арешту. В жовтні родина отримала від нього єдиного листа. 11 грудня 1934 року газети повідомили про арешт Олекси Влизька, Григорія Косинки, Дмитра Фальківського та інших українських літераторів. Серед них був К. Буревій. Їх стратили через чотири дні.

Письменник, який боровся проти тоталітарних режимів, чотири рази був ув'язнений за умов царату. Режим більшовиків мав інше уявлення про цінність людського життя. Але більшовики не могли знищити творчу спадщну К. Буревія. І тепер Едвард Стріха сміється з них:

Я — контроль,
ревізор всіх вагонів мистецьких
і, братішки, вас добре всіх знаю:
Безневинні ви звірі — верблюди,
на фронті мистецтва – зайці...
В вас зубів не було
і не буде,
а плювати –
ви справжні митці.

Л. Хм.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

Головний редактор – Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510
E-mail: svoboda@att.net Website: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор	– Володимир Гончарик	(973) 292-9800 дод. 3041 e-mail: ukradmin@att.net
Керівник відділу оголошень	– Марійка Осціславська	(973) 292-9800 дод. 3040 e-mail: adsukrpubl@att.net
Передплата	– Марійка Пенджола	(973) 292-9800 дод. 3042 e-mail: ukrsubscr@att.net

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Роман Шухевич не мав німецької нагороди

Почесний професор Східньо-Китайського університету та Національного університету „Львівська Політехніка", професор-емерит МекМастер університету д-р Петро Потічний з Канади переслав до „Свободи" листа до віце-прем'єра України Дмитра Табачника, який подаємо нижче.

Вельмишановний Дмитре Володимировичу!

Зовсім припадково до моїх рук потрапило Ваше інтерв'ю з Ланою Самохваловою від 9 липня 2007 року, яке було поширене через УНІАН під заголовком „Д. Табачник: „Я не співробітник Держдепу, щоб говорити лише те, що подобається американцям".

Я знаю Вас не тільки як політика і високу посадову особу, але теж як історика й академіка. Власне тому я з великою увагою прочитав Вашу заяву про те, нібито Роман Шухевич (Головний командир УПА) „... офіцер, який одержував з рук Гітлера вищі бойові нагороди", та що він був „спеціяльним ...офіцером-неарійцем, якого „...відзначив вождь усього райху". На жаль, Ви не подали джерела цієї надзвичайно цікавої інформації, бо якщо це правда, то справді треба її вважати сенсаційною.

Я звернув на неї увагу ще й тому, бо як відповідального редактора „Літопису УПА" мене могли б осуджувати в закриванні відомих фактів та в необ'єктивності. Як, напевне, знаєте, досі появилося 65 томів нашого видання, а в тому числі також німецькі, польські та радянські документи.

Тому я відразу взявся за розшуки у різних архівах і спеціяльно в Федеральному військовому архіві у Фрайбургу, ФРН аби довести підтвердження Вашої заяви. Яке ж велике було моє здивування, коли я довідався, що Роман Шухевич ніколи не був відзначений німецькою бойовою нагородою, а тим паче Адольфом Гітлером, вождем райху. З вояків куреня „Нахтігаль", в якому служив і Роман Шухевич, і Залізним Хрестом найнижчої категорії був відзначений командиром дивізії Юрій Лопатинський за бойові заслуги під Вінницею. Усіх відзначених Залізним Хрестом німецьких вояків в 1939-1945 роках було аж 1.6 млн. Жоден із них не отримав цього відзначення з рук самого Гітлера. Найвищу категорію Залізного Хреста т. зв. „Ґросс Кройц" з рук Гітлера отримав Герман Ґерінг за його командування „Люфтваффе" в 1940 році проти Франції, Бельгії та Голяндії.

Надіюся, що Ви зможете швидко перевірити цю інформацію й відкликати Вашу заяву, яка без цього кроку створюватиме уявлення про Вас як дуже упередженого й необ'єктивного історика і політика. Якщо знайдете таку достовірну інформацію, то я буду Вам за неї дуже вдячний і тоді публічно вибачуся за невиправдані звинувачування Вас в поширюванні неправдивих вісток.

Очікую Вашої цінної відповіді.

Проф. Петро Потічний.

Моршин – перлина Прикарпаття

Нещодавно, після шестирічної відсутности, я відвідала Львівщину, свій рідний курорт Моршин. Багато приємних змін сталося в нашому місті. Воно тепер оновлене і більш сучасне.

Моршин – унікальна оздоровниця, перлина Прикарпатського краю, з цілющими мінеральними водами і процедурами, що лікують захворювання шлунково-кишкового тракту. Знаю багатьох людей, які дякують за своє зцілення на курорті Моршин. Я працювала в санаторії 32 роки.

Віднедавна наше місто прикрашає статуя Ісуса Христа з відкритим серцем. Статуя височить на місці колишнього монастиря. Це місце освячене Греко-католицькою та Православною Церквами. Для завершення статуї потрібно ще чимало коштів. Тому на прохання оо. Івана Пецюха і Йосифа Дорошевича запрошую меценатів, котрі допоможуть довести проект до завершення. Кошти можна надсилати на ім'я о. Івана Пецюха через „Вестерн Юніон". Адреса: Українська католицька церква, м. Моршин, Львівська обл. Ukraine.

Зеня Когут,
Бруклин, Ню-Йорк

Минуло п'ять років від того важкого дня...

Стаття Євгена Герасименка про Романа Шухевича була надрукована в камчатській українській газеті „Батьківщина" у серпні 2002 року. Тоді початок її був таким: „17 липня минуло 95 років від дня народження Романа Шухевича...". Саме за видрукування цієї статті мене, як редактора „Батьківщини", було звинувачено в „націоналізмі" і забрано в мене газету... Я добре знаю, що таке страх. Я його пережила. Адже в мене син, який на той час ще був школярем, а на Камчатці у нас нікого з рідних немає. Мене так залякали, що я три дні боялася підійти до дверей, а потім раптом подумала: „Чого ти боїшся? Живеш в демократичній країні, конституцію не порушуєш, а якщо навіть тюрма – то ж за Україну". Так я і залишилася націоналісткою в очах камчатської громади і дожила до того, що вийшов Указ Президента України Віктора Ющенка „Про відзначення 100-річчя від дня народження Романа Шухевича". От і вирішила ще раз повернутися до статті, яку підготував, тоді ще учень 11-ої кляси, а сьогодні – студент історичного факультету Київського державного університету ім. Драгоманова Є. Герасименко.

Едіта Познякова-Мочевус
Петропавловськ-Камчатський, Росія

Від редакції. Дякуємо авторці листа за надіслану статтю про Р. Шухевича. Розповідь про командувача УПА була відкриттям дла багатьох мешканців Камчатки. Стаття буде збережена у редакційному архіві.

Знайдено лист в'язня

Журналістка Катерина Кузнєцова з Казахстану виявила у Караганді листа українського в'язня Михайла з Буковини до родини. Лист був захований 25 березня 1952 року між цеглинами в стіні будинку. Якщо автор ще живий (йому тепер було б понад 70 років) і прочитає свого листа, нехай звернеться до редакції „Свободи" в Америці.

„Поки зачну писати листа, хочу сказати вам добрий день. Кланяюсь, дорога моя сестричко Василино, і вам, Теодоре, передайте мій привіт вашим родинам. Я не буду писати про своє життя, бо ви його не зрозумієте, тому я рішив переслати вам мій вірш:

Ох сестричко, як важко на чужині жити,
Немає кому звіритись, ані поговорити.
В місяці квітні 50-го року, знай,
Як я попрощався з рідним селом,
І не сказав, моя сестричко, прощай.
О Боже, як важко на душі мені,
Мій батько десь в неволі страждає,
А старший брат солдатом на чужині.
Вдома матір з меншим братом, мабуть,
Гіркі зльози проливають,
І так, сестричко, молоді літа даром пропадають.
Густі чорні брови від вітру линяють,
Боляче серце втомилось, як пташка в неволі,
Нащо мені краса без щастя, без долі.
Ніхто не спитає, чому плачуть очі,
І дівчині не сказати, чого серце плаче,
Чому воно тремтить, як вдень, так і ночі,
Ніхто того не знає і знати не хоче.
Сестричко Василино, я так сильно вірю,
Що теплий вітер повіє, сонечко загріє,
Родина збереться в Україні в рідному селі,
І тоді вам розкажу, як жилось на чужині.
Коли згадую про мій рідний край,
Про всю красу любої Буковини,
Тоді душа відпочиває, а серце до вас лине.
Ох, Боже, як тяжко на серцю мені,
Душа страждає, серцем нудьгую,
Бідний без щастя, без долі, всі дні,
Важко бідую в проклятій Караганді.
І так, сестричко, змусили все залишити
Рідний край, дорогу Буковину,
І піти в далекі краї на чужину,
Де з розпуки брат і сестра пішли в думовину.
Ох, Боже, поверни мене в рідну Україну,
Може знайду там щастя і долю,
А навіть, може, вірну дружину.

Не знаю сестричко, чи поверну, чи ні, а може, доведеться загинути у далекій чужині. Закриють очі чужі люди і знати ніхто не буде, ні отець, ні мати, де навіки буду лежати. Не плач сестричко, не горюй, бо призначеної долі нікому не минути. Пишу, щоб ти знала моє горе, бо ви не знаєте, як важко і тужно на чужині. Дорогі сестричко і Теодоре, не беріть мені за зле, що пишу про своє горе, бо коли напишу, то легше мені стає на душі. Не гнівайтесь, що нагружаю Вас своїм болотом, в якому живу, але Бог добрий – я вірю, що я повернусь і стрінусь ще з тими, що живі та впізнають мене. Прошу пишіть часто, хоч пару слів, бо ви не знаєте, яка то радість одержати вісточку з дому. Здоровіть маму і Фрузю та всіх рідних. Писав Ваш брат Михайло".

К. Кузнєцова розповідає, як привозили до Караґанди із західньої України членів ОУН та їхні родини. Їх ставили на найважчі роботи, і слід сказати, що вони працювали з великим завзяттям, бо вірили, що за це швидше відпустять їх на рідну землю. Та марно... Тільки після „хрущовської амнестії" стало їм легше. Українці згуртувались і взаємно допомагали собі. Такими гуртками вони живуть і до сьогодні.

Іван Буртик,
Кліфтон, Ню-Джерзі

Пам'ятаймо про Голодомор 1932-33 років в Україні!

Мільйони жертв за 500 днів

„Який голод, питаєте, був? Те, що собак та котів виїли – те дрібниця. Те, що дохлятину із скотомогильника, щоб власті не бачили, тягали, – теж ніщо. Серед зими почали мертвяків одривать і їсти, а тоді й за живих взялися. Чегринець, той вкрав у Сахнихи хлопця, зарізав та й з'їв. Гарне таке хлоп'ятко було, Панасиком звали, тільки ручення мати в зарізяки одняла, під порогом лежали..."

Із спогадів **Михайла Котенка,**
с. Дзюбівка, Сумська обл.

Коли дослідники говорять про Голодомор 1932-33 років, то мають на увазі період з квітня 1932 по листопад 1933 року. Саме за ці 17 місяців, тобто, приблизно за 500 днів, в Україні загинули мільйони людей. Пік Голодомору прийшовся на весну 1933 року. В Україні тоді від голоду вмирало 17 людей щохвилини, 1,000 – щогодини, майже 25 тис. – щодня...

Найбільш постраждали від голоду теперішні Полтавська, Сумська, Харківська, Черкаська, Київська, Житомирська області. На них припадає 52.8 відс. загиблих. Смертність населення тут перевищувала середній рівень у вісім-девять і більше разів. У Вінницькій, Одеській, Дніпропетровській рівень смертности був вищий у п'ять-шість разів, у Донбасі – у три-чотири рази. Фактично голод охопив весь центр, південь, північ та схід сучасної України. В таких же маштабах голод спостерігався у тих районах Кубані, Північного Кавказу та Поволжя, де жили українці. Дослідники називають різні цифри загиблих під час Голодомору: 5, 7, 9 та 10 млн. осіб. Але, в будь-якому випадку, мова йде про мільйони жертв. З урахуванням непрямих жертв, за приблизними підрахунками, Голодомор забрав життя 14 мільйонів людей.

Причиною голодомору стала політика сталінського режиму щодо українців як нації. Головною метою організації штучного голоду був підрив соціальної бази опору українців проти комуністичної влади.

Часопис „Рідна школа" – про Голодомор в Україні

НЮ-ЙОРК. – Готуючись до відзначення 75-ліття Голодомору-геноциду 1932-33 років в Україні Шкільна рада УККА випустила ч. 147 часопису „Рідна школа" з матеріялами до вивчення цієї трагедії.

Д-р Євген Федоренко подав статтю „Геноцид проти українського народу", у якій вказує, як з Кремля висилали в Україну бригади для забирання хліба від селян. Наслідки були жахливі. В 1933 році щодня вмирало по 25 тис. людей. Автор посилається на офіційні дані та журналістів, які описують вимирання населення.

Любов Дражевська подає спогад „Діти-1933-голод" з часу, коли була студенткою Харківського педагогічного інституту і супроводжувала дітей, яких батьки померли, в дитячі будинки, якими опікувалися аґенти таємної поліції (ҐПУ).

Максим Сагайдак написав в 1974 році працю „Етноцид українців в СРСР", уривок з якої видруковано в часописі. Також подано уривки з репортажів журналіста Ґарета Джонса в 1933 році в лондонській газеті „Івнінґ стандарт", де він писав правду про голод в Україні. В Франції організовано комітет „Україна–1933", який переводитиме відзначення річниці Голодомору в 10 містах Франції. Про це пише Т. Марусик. А. Т. Ярмощук подає дані про архівні документи з часів Голодомору, які показували на виставці в Українському Домі в Києві у 2006 році. Польський історик Чеслав Райца написав книжку „Голодомор 1932-33", яка вийшла в Любліні в 2006 році.

Н. Кудрик пише про працю італійського науковця Андрея Ґраціозі з Неополя, який досліджує тему Голодомору в Україні.

Також видрукувано коротке оповідання Миколи Понеділка „Буржуйка", – про трагедію дітей, яких виховували в сиротинцях. Вони зрікалися своїх матерів, як „буржуйок".

Юрій Гаєцький

У черзі за буханцем хліба

Це було у Харкові в 1932-33 роках. Біля комерційних крамниць стояли черги, щоб купити одну хлібинку. Щоб було надійніше, люди ставали в чергу звечора.

Почувся голос: „Хліб продано!". Мал. автора.

Мами, які не мали на кого залишити дітей, брали їх з собою. Ночі були холодні, часом йшов дощ. Деякі слабші люди непритомніли і падали. Пізніше їх підбирали й вивозили. Куди? Цього ми не знали. Небагатьом щастило дістати хлібинку. Переважно діставали хліб мускулисті перекупники, які брутально, силою випихали з черги слабших.

Раптом чуємо голос, посилений через рупор: „Хліб продано, магазин зачинено!". Черга в розпачі розходиться. Дехто плаче, дехто щось кричить, дехто молиться. Цей спомин залишився на все життя. А мені вже поза 90 років.

Йосип Цвинар,
Сієтл, Вашінґтон

Нагороди за наукові праці студентів про Голодомор

Проректор з наукової роботи Острозької академії Петро Кралюк вручає нагороду студентці Олександрі Корнійчук. Фото: Ярослав Мізерний

ОСТРОГ, Рівненська обл. – Історію Голодомору-геноциду 1932-33 років досліджували студенти Національного університету „Острозька академія". 27 червня було відзначено дипломами та грошовими преміями учасників конкурсу наукових робіт з цієї тематики.

Меценатом конкурсу виступив громадянин Канади, відомий режисер і продюсер Тарас Гукало. Ще в 1983 році на студії у Монреалі за сприяння Т. Гукала було знято перший у світі документальний фільм про Голодомор в Україні „10 мільйонів жертв". Т. Гукало продовжує вивчення та увічнення пам'яті жертв цієї трагедії.

Перше місце в конкурсі посіла студентка Валентина Сташук. При написанні твору вона використала свідчення очевидців. Друге місце журі присудило студентці Олександрі Корнійчук, за третє місце було присуджено три нагороди – аспірантці Наталії Поліщук, студенткам Тетяні Ковальчук і Ользі Іщук. Заохочувальними преміями були відзначені праці Андрія Свінціцького, Андрія Смирнова, Олександра Горчака. Такі конкурси вже стали традиційними в Острозькій академії. Декілька років поспіль в університеті проходить конкурс наукових робіт „Шануймо минуле", який проводять Наталя та Іван Даниленки і Фонд „Україна-3000". Оксана та Ярослав Соколики проводить конкурс наукових праць, присвячених життю та творчості видатного українського письменника та громадського діяча Уласа Самчука. Родина Винарів вже традиційно підтримує наукову працю в університеті та надає стипендії студентам за дослідження з історії України. Проф. Орест Цап з Канади надає матеріяльну підтримку Всеукраїнському літературному конкурсу „Витоки". В умовах недостатнього фінансування державою наукових досліджень в університетах надзвичайно важлива участь громади у підтримці молодих науковців. Взірець представників діяспори у цьому сенсі є вартим наслідування.

Олексій Костюченко

Конкурс учнівських творів

НЮ-ЙОРК. – Відділ УККА в Ню-Йорку та Об'єднані українські американські організації розпочинають новий проєкт на відзначення 75-ої річниці Голодомору-геноциду 1932-33 років в Україні. Після успішно розпочатого проєкту продажу пропам'ятних браслетів для збирання фондів на побудову у Вашінґтоні пам'ятника жертвам Голодомору, Відділ УККА в Ню Йорку вирішив провести крайовий художній конкурс для дітей та учнів, який надасть учням різного віку унікальну можливість виявити власне розуміння цієї трагічної сторінки історії України. Різним віковим групам будуть призначені різні теми. Також критерії конкурсних робіт включатимуть широкий спектр художніх стилів, щоб учні могли виявити себе у свій особистий спосіб.

Ретельно добрана колеґія суддів та експертів оцінить подані твори і визначить переможців. Всі учасники матимуть можливість виставити свої роботи в новому Українському Музеї в Ню-Йорку. Відділ УККА також проведе прийняття з нагоди відкриття виставки для учасників та їхніх родин, щоб вони мали можливість побачити власні твори, як також праці їхніх ровесників.

Детальніші інформації про конкурс будуть подані у вересні.

За додатковими інформаціями про Об'єднані українські американські організації Ню-Йорку та про художній Конкурс просимо звертатися до голови Відділу УККА в Ню-Йорку Іванки Заяць на електронну адресу: uccany@ucca.org.

Іванка Заяць

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Відбулися загальні збори Централі Українських Кооператив Америки

Президент СКУ Аскольд Лозинський вручає Бронзову грамоту представникам Української Федеральної кредитної Спілки в Рочестері. Зліва: Я. Фатяк, М. Баб'юк, О. Павлюк, О. Климко, А. Лозинський, Т. Денисенко, В. Пилишенко, О. Лебедько, Я. Кірик.

КЛІВЛЕНД, Огайо. – 7–9 червня відбувалися 26-ті річні звітно-виборні збори Централі Українських Кооператив Америки (ЦУКА). Кооператори 17 українських кредитних спілок, що діють на терені Сполучених Штатів Америки, зібралися, щоб підбити підсумки праці за минулий рік та визначити перспективи кредитно-кооперативного руху.

У перший день відбулася конференція, під час якої керівники українських кредитівок ділилися думками щодо того, як удосконалити діяльність фінансових установ на сучасному етапі.

Чудово впорався з ролею ведучого Стів Гольдберґ з „CUNA Mutual Group", створивши привітну та щиру родинну атмосферу. У цей день також засідав Комітет, який займається впровадженням сучасного технологічного процесу та найновішого обладнання при обслуговуванні кредитних спілок.

Учасників привітали голова дирекції місцевої Федеральної кредитної кооперативи „Самопоміч" д-р Богдан Чепак, голова дирекції ЦУКА Богдан Ватраль, виконавчий директор Світової Ради Кредитних Спілок Пітер Крієр, голова Української Світової Кооперативної Ради д-р Богдан Кекіш.

Від імені Світового Конгресу Українців виступив його президент Аскольд Лозинський. За видатні заслуги та багатолітню плідну працю для добра нашої громади у США та велику фінансову підтримку Світового Конгресу Українців президент СКУ вручив Золоті грамоти Федеральній кредитній кооперативі СУМА-Йонкерс та Українсько-Американській Федеральній кредитній Спілці „Самопоміч" у Чикаґо, Срібну грамоту – Федеральній кредитній кооперативі „Самопоміч" у Клівленді, а Бронзові нагороди – Федеральній кредитній кооперативі „Самопоміч" у Ню-Джерзі, Українській Федеральній кредитній кооперативі „Самопоміч" у Філядельфії та Українській Федеральній кредитній Спілці в Рочестері. Привітала учасників конференції і представниця „CUNA Mutual Group" Ненсі Стернер.

З науковими рефератами виступили: Вільям Клівін, Дейвід Колбі („CUNA Mutual Group"), Рональд Коза („Members United Corporate Federal Credit Union") та („NCUA"). Тематика виступів стосувалася різноманітних актуальних питань кредитної кооперації та майбутнього кредитно-кооперативного руху в США.

У суботу 26-ті річні загальні збори ЦУКА відкрив голова дирекції Централі Б. Ватраль. Після обрання Любомира Липецького головою зборів, делегати приступили до порядку денного. Цього дня відбулося кілька приємних несподіванок. Керівник відділу інвестицій „Members United Corporate Federal Credit Union" Рональд Коза від американської інституції вручив Б. Ватралю чек на 5 тис. дол. на потреби Національної Асоціяції Кредитних Спілок України. Подібний жест зробив також президент дирекції Українсько-Американської Федеральної Кредитної Спілки „Самопоміч" у Чикаґо Михайло Кос.

Делегати затвердили протокол минулорічних загальних зборів, прослухали звіти голови та президента ЦУКА, Контрольної комісії, відтак затвердили запропонований склад Статутної, Контрольної та Номінаційної комісій. До складу Статутної комісії увійшли: Б. Кекіш („Самопоміч", Ню-Йорк), Л. Липецький („Самопоміч", Ворен, Мишиґен) та Орест Ліщинецький („Самопоміч", Клівленд). До складу Контрольної комісії увійшли: Олег Караван („Самопоміч", Чикаго), Богдан Савицький („Самопоміч", Ню-Йорк) та Андрій Якимович („Будучність", Ворен, Мишиґен). До складу Номінаційної комісії увійшли: Любомир Зєлик („Самопоміч", Ню-Йорк), Володимир Пилишенко („Українська", Рочестер), Юрій Стахів („Самопоміч", Ню-Інгленд), Ярослав Федун („Самопоміч", Ню-Джерзі), Ольга Якубовська („Самопоміч", Філядельфія) та О. Ліщинецький („Самопоміч", Клівленд).

Делеґація кредитівки „Самопоміч" з Філядельфії запропонувала провести наступні річні загальні збори у їхньому місті. Це пропозиція була з вдячністю прийнята.

Після цього відбулося засідання дирекції ЦУКА, на котрих вибрано керівний склад Централі. Головою дирекції ЦУКА обрано президента „Самопомочі" в Чикаґо Б. Ватраля; заступниками голови обрано д-ра Миколу Григорчука („Самопоміч", Ворен, Мишиґен) та Степана Керду („Українська", Вашінгтон, ДК), а секретарем – О. Якубовську („Самопоміч", Філядельфія). До складу виконавчого комітету ЦУКА увійшли: Віктор Бабанський („Національна", Ню-Йорк), Володимир Козіцький (СУМА-Йонкерс, Ню-Йорк) та Богдан Курчак („Самопоміч", Ню-Йорк). Президентом ЦУКА та Української Кооперативної Агенції обрано Орисю Бурдяк.

Засідання делегатів та учасників річних загальних зборів та конференції ЦУКА привітав президент УККА Михайло Савків. У своєму виступі він згадав, що у наступному 2008 році українська діяспора та світова спільнота вшановуватимуть сумну дату – 75 річницю українського Голодомору 1932-1933 років.

У роботі конференції брала участь голова дирекції Полтавської кредитної Спілки „Взаємопоміч" Ольга Климко, яка показала відеофільм про діяльність „Взаємопомочі", розповіла про успіхи та проблеми кредитно-кооперативного руху в реґіоні, про перевагу кредитних спілок над банківськими установами та роз'яснювальну роботу працівників полтавської кредитівки у цьому напрямку. Закриваючи 26-ті річні загальні збори, Б. Ватраль побажав українським кооператорам успіхів на фінансовій ниві та зростання чисельности членів їхніх кредитівок.

Після закінчення конференції та річних загальних зборів делеґати та учасники взяли участь у бенкеті з нагоди піввікового ювілею клівлендської Федеральної кредитної кооперативи „Самопоміч". Прямуючи до місця проведення бенкету, учасники конференції завітали до домівки ювілята – кредитної кооперативи „Самопоміч" у Пармі, де ознайомилися з чудовим приміщенням кредитівки та видами фінансових послуг, що надаються її членам.

Урочистий бенкет з нагоди 50-ліття клівлендської кредитівки відбувся у парафіяльній залі Греко-католицької церкви Покрови Пресвятої Богородиці. До щирих привітань на адресу ювілятів гарно додалися виступи ансаблю „Кобзарі" при Капелі бандуристів ім. Тараса Шевченка та Школи танцю „Каштан". Окрасою свята був і виступ оркестри „Галичани" з Ню-Йорку.

Володимир Павелчак

Літня школа у Гарвардському університеті

БОСТОН, Масачусетс. – Один з найстарших та найпрестижніших вищих навчальних закладів світу – Гарвардський університет кожного року організовує літню школу для студентів різних національностей зі всього світу. Сам університет має вагомі результати у різних сферах досліджень (43 Нобелівські лавреати – цьому підтвердження) та створює максимальні умови для навчання та наукових досліджень.

Михайло Павлюк

При Гарвардському університеті діє Український науковий інститут, заснований у 1973 році для підтримки студентів, аспірантів та науковців у дослідженнях української історії, літератури і культури, а також економіки, політичних наук та соціології. Сам інститут являє собою спільноту відомих науковців та професорів, які викладають у різних університетах США. Кожного року є можливість вивчати історію, мову та культуру України в рамках Гарвардської літньої школи. На конкурсній основі визначаються найкращі студенти з України, які отримують ґрант на безкоштовне навчання. Цього року 14 студентів з Львова, Києва, Харкова, Чернівців отримали можливість протягом двох місяців навчатися у Гарварді. Активно вивчатимуть українську мову також 18 студентів з Торонто, Лондона, Анкари та Москви.

Програма навчання цього року включає три курси – історія української літератури XX століття (проф. Григорій Грабович), політична історія та теорія (проф. Олександер Мотиль) та лінґвістика (проф. Майкл Флаєр). Особливість навчання полягає у великій кількості літератури для самостійного опрацювання, а також письмовому виконанні завдань та написанні есеїв. Після завершення основних курсів студенти складуть іспит та отримають диплом літньої школи 2007 року.

Інститут, поряд з навчанням, організовує постійні екскурсії та додаткові розважальні заходи для студентів, адже сам університет розташований у мальовничому куточку, де перші переселенці зі старого світу почали будувати велику державу. Є добра можливість спілкуватися з представниками української громади у Бостоні, де є дві українські церкви, школа та декілька громадських патріотичних організацій.

Михайло Павлюк,
студент літньої школи

Зустріч з провідниками баптистів

Зліва: пастор Анатолій Мошковський, пастор Андрій Хрипчук, пастор д-р Іван Ковальчук, Аскольд Лозинський, пастор д-р Василь Кравчук, пастор Дмитро Логін.

КРАМ-ЛІН, Пенсильванія. – 9 липня провідники Українських євангельських баптистів за межами України зустрілися з президентом Світового Конґресу Українців Аскольдом С. Лозинським в Українській євангельсько-баптистській церкві в Крам-Ліні. На зустрічі були пастор д-р Іван Ковальчук – президент Всеукраїнського Євангельського Баптистського Братства, пастор Авдій Хрипчук – президент Українських євангельсько-баптистських церков у США, пастор Анатолій Мошковський – координатор Українських баптистських церков у східньому реґіоні США, пастор Дмитро Логін з Першої Української євангельської баптистської церкви у Філядельфії, пастор Василій Кравчук з Української євангельсько-баптистської церкви у Крам-Ліні.

На зустрічі йшла мова про співпрацю між Українською баптистською церквою та СКУ. Українські баптисти є частиною Церковної ради при СКУ ще з часу заснування СКУ у 1967 році. Сучасне провідництво у Братстві представляє нове покоління, яке було значно підсилене приїздом нових іміґрантів з України. На зустрічі обговорювалися питання участи Церкви у Церковній раді СКУ та засіданнях СКУ, спільної участи у подіях церкви та СКУ, взаємної допомоги у підтриманні зв'язків з українцями всього світу, обміну інформацією, захисту людських (релігійних) прав у країнах їх порушення за допомогою міжнародних чинників, доступу до церковного провідництва в Україні.

В Україні нараховується 3 тис.церков євангельських християн-баптистів та кількасот – поза Україною. Здавна триває екуменічна співпраця між цією Церквою, Українською Католицькою Церквою та Українською Православною Церквою у діяспорі. Головною метою Церковної ради при СКУ, яка відкрита до всіх традиційних українських християнських церков, є сприяння співробітництву між Церквами.

СКУ

Вісті Фундації імені Івана Багряного

Серпень 2007 р., ч. 84

Нагороди Фундації родини Воскобійників

Фундація родини Воскобійників, заснована 2005 року, розпочала видавати міжнародні літературні нагороди. Літературна нагорода родини Воскобійників (10 тис. долярів) в жанрі мемуаристики щороку присуджується за кращу книжку спогадів, які пов'язані з Україною, її історією, життям та діяльністю видатних людей України, на день народження Олексія Воскобійника – 13 березня. Якщо жюрі вирішує видати дві нагороди, лавреати отримують по 5 тис. дол.

У 2006 році відбулася презентація Фундації родини Воскобійників у київському міському Будинку вчителя (колишня Центральна Рада) на вулиці Володимирській. Під час презентації лавреатам нагороди родини Воскобійників були вручені дипломи і грошові чеки по 5 тис. дол.

Першими лавреатами стали Олег Чорногуз за літературний запис споминів О. Воскобійника „Повість моїх літ" та письменник-публіцист Василь Овсієнко (колишній політв'язень), за дві книжки спогадів „Світло людей" про визначних українців нашого часу, які в часи тоталітарного режиму боролися за волю України. У двотомнику В. Овсієнка згадуються Василь Стус, Юрій Ливин, Олекса Тихий, Валерій Марченко, Оксана Мешко та інші.

Цього року лавреатами стали Олена Скоропадська-Отт з Швайцарії – за книжку мемуарів „Остання з родини Скоропадських" та Ярема Ткачук – за книжку споминів „Буревії" про совєтські табори, в яких він провів 15 років. Цьогорічний літературний вечір відбувся 8 червня у приміщенні Будинку вчителя.

До складу жюрі Фундації родини Воскобійників входять О. Воскобійник – голова жюрі, Галина Воскобійник – заступник, члени – Юрій Воскобійник, Лариса Воскобійник-Грищюк, О. Чорногуз, який є представником Фундації в Україні, Микола Жулинський, Петро Кононенко та Богдан Горинь.

Подяка видавництву „Універсум" і Фундації

Дирекція Черкаського обласного краєнавчого музею, земляки Юрка Тютюнника, висловлюють щиру подяку за науково-публіцистичне видання спогадів Юрка Тютюнника „Революційна стихія" і політичний огляд „Зимовий похід 1919-1920 років", що побачило світ у видавництві „Універсум". Дякуємо Фундації ім. Івана Багряного за сприяння, матеріяльну підтримку і розуміння необхідности появи таких документів, які писалися серцем і розумом „по гарячих слідах" історії, людьми, котрі наполегливо і мужньо боролися за самостійність і соборність України в трагічні і найвирішальніші години її історії. Прикладом тому є Зимовий похід 1919-1920 років під проводом нащадка задунайських козаків Михайла Павленка та отамана Вільних козаків Ю. Тютюнника, що прийняли рішення пробиватися через фронт на схід, щоб спільно з українськими партизанами підняти повстання в тилу Добровольчої армії.

Книга і вміщені в ній документи, що так довго перебували в „спецхрані", допомагають відтворити цілісну картину того буремного часу, заповнити білі плями в підвалинах нашої історії. За це Вам велике спасибі і шана нащадків вільних козаків.

А. Кушнір,
директор музею

Леонід Тома – представник Фундації в Харкові

Леонід Тома народився в 1950 році в селі Великі Сорочинці, Полтавської области. Поет, драматург, публіцист, автор восьми поетичних книжок, кількох п'єс, які йшли на сценах Києва, Харкова, Запоріжжя.

Працював редактором районної газети на Харківщині, завідувачем відділу літератури і мистецтва на українському телебаченні, заступником головного редактора журналу „Березіль", літературним редактором Харківського академічного українського драматичного театру, завідувачем літературною частиною Запорізького академічного музично-драматичного театру. Був першим головою культурологічного товариства „Спадщина" у Харкові – першої ластівки українського національного Відродження на Слобожанщині.

Переклав десятки п'єс з польської і російської мов на українську, лавреат премії ім. Василя Мисика та театральної премії „Січеслав". Поема „Атомна хата" – один з перших опублікованих літературних творів про трагедію Чорнобиля. Автор багатьох п'єс на історичну тематику. У студентські роки брав участь у випуску самвидавного часопису „Трамвайний сволок", у 1972 році був під слідством за „націоналістичну діяльність" і видання підпільної літератури. Випустив історично-краєзнавчий нарис (окреме видання) „Великі Сорочинці". Редактор двох книжок Олега Чорногуза: книжки публіцистики „Поцілунок у стоп-сигнал" і нового сатиричного роману „Повернення до Едему, або Золотий скарабей". До обох цих книжок написав передмови.

Дописи і листи до сторінки Фундації імені І. Багряного просимо посилати на адресу:
Bahriany Foundation, 811 S. Roosevelt Ave., Arlington Heights, IL 60005 USA
Сторінку редагує Олексій Коновал

Мар'ян Горгота

(1924–2007)

В Торонто 17 червня відійшов у вічність світлої пам'яті Мар'ян Горгота (журналістське псевдо – Дальний), колишній редактор одумівського журналу „Молода Україна", а потім – довголітній редактор (20 років) журналу „Нові дні". У глибокому смутку залишив дружину Аделію, сина Юрія з родиною, доньку Ірину, ближчу і дальшу родину в Україні та багатьох друзів, прихильників і читачів.

Поховали св. п. М. Горготу у середу, 20 червня, на цвинтарі св. Володимира, що на оселі „Київ", біля Торонто. Чин похорону відслужив Архиєпископ Української Православної Церкви в Канаді Юрій Поліщук у співслуженні митрофорного отця-маґістра Богдана Сенця та хористів. Після поховання відбулася тризна в Центрі культури св. Володимира, програму якої вів син покійного, адвокат Ю. Горгота. Англійською мовою він представив життєвий шлях свого батька, а українською на тризні доповідав Олексій Коновал, член управи Фундації ім. Івана Багряного, який на похорон прибув з Сполучених Штатів. Він заявив, що Фундація ім. І. Багряного фінансувала видання книги М. Дального „Вибране: люди-події-коментарі", яка вийшла за життя автора у видавництві Києво-Могилянської академії. О. Коновал підкреслив великий вклад М. Дального в розбудову Української Революційно-Демократичної Партії, що її заснував І. Багряний, та Об'єднання Демократичної Української Молоді (ОДУМ), яку М. Горгота очолив 1950 року, а потім був редактором журналу „Молода Україна". О. Коновал сказав: „Хоч Мар'ян Горгота походив з Львівщини, а проте в середовищі так званих „східняків" він завжди почувався своїм, бо він був справжнім соборником не на словах, а на ділі". Як патріот, він віддано працював для добра згаданих організацій і журналів без жодної винагороди. О. Коновал висловив теж велику подяку дружині А. Горготі за всебічну допомогу, що вона надавала в адмініструванні журналу „Нові дні".

Спогадами про взаємини з М. Дальним поділився Леонід Ліщина, який протягом 11 років був редактором „Молодої України", а потім ще років з десять співредактором одумівського журналу.

Співчуття родині покійного від себе, від мами Евфросинії Літвінової та дирекції одумівської оселі „Україна" склала Валентина Родак, яка була співредактором „Молодої України". Вона висловила признання М. Дальному за його вклад у видання журналу „Нові дні", за його довгі роки праці, яку він виконував сумлінно і чесно.

Співак Йосип Гошуляк заявив, що М. Дальний завжди ставав в обороні мистецтва на найвищому рівні, і зокрема в його особистій обороні, коли на те була потреба.

Нехай канадська земля буде йому легкою! Вічна йому пам'ять!

Олександер Харченко

Дякуємо!

Від часу появи останнього числа сторінки Фундації прислали пожертви на Фундацію такі особи: 300 дол. – **Галина й Іван Довгоп'яти** з Англії; 100 евро – **Федір Малиновський** з Данії; по 100 дол. – **Леонід Ліщина** в пам'ять батьків Віри та Андрія Ліщин, **Олександер Харченко** – в третю річницю відходу в потойбічний світ його дружини Люби Харченко; 50 дол. – **Оля** і **Петро Матули.**

Замість квітів на свіжу могилу св. п. Мар'яна Горготи-Дального склали пожертви його друзі під час похорону – 705 дол. на пенсіон ім. Івана Франка в передмісті Торонто та 1,120 дол. для Фундації ім. Івана Багряного. Пожертви склали: по 100 дол. – **Галина Левицька, Євгенія Охрим** та **Іван Данильченко;** 75 дол. – **Роман Савдик;** по 50 дол. – **Світлана Грибінська, Микола Балдецький, Карпо Роговський, Леонід Ліщина, Віра Канарейська, Валентина і Володимир Коржанівські, Ангелина Дрозль, Раїса Мачула, Люба Пендзей** та **Марія Ковальська;** 40 дол. – **Раїса Вакуловська;** 30 дол. – **Ніна Козій;** 25 дол. – **Неля Литвин;** по 20 дол. – **Павло Макогон, Стефанія Гурко, Галя Ринда, Марія Дубик, Євгенія Хімчак, Олег Сандул** та **Надія Стасів;** 10 дол. – **Галина** і **Роман Кудла.**

На видання книги „Забуттю не підлягає" про Голод 1933 року пожертви склали: 1,000 дол. – **Іван Гнип;** 250 дол. – **Анна і Степан Феденки;** по 200 дол. – **Олександра Бонард** та **Марія Зарицька;** 150 дол. – **о. Олексій Лимонченко;** по 100 дол. – **Іван Буртик, Олексій Коновал, Славко Лин, Тетяна Ясінська, Марія** і **Федір Гайові;** по 50 дол. – **Григорій Білоус, Олександер Кобаса, Володимир Васків** та **станиця УПА** в місті Юніоні, Ню-Джерзі.

Управа Фундації щиро дякує всім жертводавцям й прохає й далі підтримувати Фундацію своїми пожертвами, щоб вона могла допомагати виданню книг на теми голоду, русифікації, заслання та розстрілів, а також сиротам, науковим установам, журналам та газетам. Фундація є членом Ліги українських меценатів (платить річно 5 тис. дол. членських внесків), яка популяризує українську мову конкурсами учнів шкіл та іншими заходами. Також Фундація вислала Лізі 3 тис. дол. на літературний конкурс художніх творів з історії України для дітей та юнацтва.

Фундація є представником журналу „Універсум", що виходить в Львові, який редаґує Олег Романчук – представник Фундації, та журналу „Бористен" в Дніпропетровську, який редаґує Фідель Сухоніс – представник Фундації. Бажаючі передплатити „Універсум" чи „Бористен" (річна передплата кожного 50 дол.) можуть це зробити, приславши чек на адресу Фундації.

Запрошуємо наших жертводавців та прихильників Фундації стати членами Фундації. Пишіть в цій справі на нашу адресу. Річний внесок – 25 дол. США. Управа Фундації щиро дякує тим членам, що прислали свої членські внески, а хто ще не прислав, нагадує, щоб прислав належність.

Джерело українського кардіоцентризму

ЛЬВІВ. – Визначальна місія Міжнародного інституту освіти, культури та зв’язків з діаспорою Національного університету „Львівська Політехніка” – стати життєдайним мостом єднання всього українства „у сім’ї вольній, новій” на основі філософії кардіоцентризму нашого великого співвітчизника Григорія Сковороди.

Колектив інституту впроваджує різні форми співпраці з українською діаспорою, сприяє розвиткові українського шкільництва, відродженню національної культури, духовності, традицій, нав’язує контакти з українськими об’єднаннями, товариствами, громадами, земляцтвами, освітніми закладами Росії, Грузії, Угорщини, Румунії, Балтії, Польщі, Еспанії.

Інститут розробив концепцію співпраці України та діаспори, яку представляла директор Ірина Ключковська на міжнародних наукових конференціях у Ніжині, Києві, Острозі (Україна), Ризі (Латвія).

У червні 2008 року інститут проведе Другу міжнародну конференцію „Українська діяспора у світових цивілізаційних процесах”. Мета – отримати якнайбільше інформації про внесок вихідців з України у розвиток духовної культури, науково-технічного проґресу, космічних, інформаційних програм, високих технологій, а також спорту та туризму у країнах поселення. Інститут започаткував і опікується програмою „Відкриймо для України українську діяспору”, в рамках якої проведено низку зустрічей з різними мистецькими колективами, відомими культурними і громадськими діячами української діяспори з різних країн світу. Ось уже тринадцятий рік триває конкурс на здобуття літературної нагороди ім. Богдана-Ігоря Антонича „Привітання життя”, метою якого є залучення до літературної творчости якомога ширшого кола талановитої молоді віком до 28 років.

Займається інститут і підготуванням українських підручників, методичних розробок з українознавчих дисциплін, а також формуванням мінібібліотечок з україністики для діяспорних центрів різних країн. Зокрема співробітник інституту Марія Джура підготувала посібник „Вивчаймо українську“, розрахований на слухачів українознавчих студій та учнів шкіл різних типів.

Практикує інститут перевидання забутих (або й невідомих в Україні) цікавих книжок українських авторів з діяспори. Нещодавно у Львівському палаці мистецтв відбулася презентація книжки Оксани Керч „Наречений”. Одним з упорядників і автором статті про письменницю був Ігор Калинець.

Невдовзі заплановано провести презентацію чи не найкращої повісті О. Керч „Альбатроси”, в якій вона змалювала творчі поривання молодих мистців і літераторів Львова у передвоєнний період.

Засновано Центр кар’єр, покликаний допомогти молодим фахівцям якнайшвидше адаптуватися до нових ринкових умов і найпродуктивніше, найякісніше реалізувати себе на ринку праці.

Додаткова інформація є в Інтернеті: www.miok.lviv.ua. Телефони: (380322) 58-0151 або 58-0161. Тел./факс.: (380322) 58-0151. Елетронна пошта: iiec@polynet.lviv.ua. Адреса: вул. Степана Бандери, 32-д, Львів, 79013 Ukraine.

Наталя Гумницька

Прем’єра фільму „Береза Картузька“

МОНРЕАЛЬ. – 6 червня в „Домі Молоді”, в присутності понад 200 осіб, відбулася прем’єра україномовної версії довгоочікуваного документального фільму Юрія Лугового про польський концентраційний табір (1934-1939) в Березі Картузькій. Цей одноголинний фільм, перший з цієї теми, устами самих в’язнів розповів про пережиття в цьому таборі тисяч українських патріотів з західньоукраїнських земель, що опинились у Польщі між 1920 і 1939 роками.

Автор фільму – член Академії канадської кінематографії і телебачення Ю. Луговий відомий своїми попередніми фільмами, які здобули численні нагороди, включно з міжнародними, пригадав не лише таборове знущання, але й політичне тло окупованої Польщею Галичини.

Фільм побудований на дослідженнях режисера, свідченнях в’язнів, споминах осіб, які знали тодішні обставини, на раніше таємних архівних матеріялах та на фільмуванні терену концентраційного табору.

Ідея фільму народилась з давніх розмов батька Юрія – Ярослава Лугового, в’язня Берези Картузької, зі своїми знайомими, до яких його син прислухався. Цей фільм став пам’ятником жертвам Берези Картузької. Диктором у фільмі є Богдан Бенюк, відомий київський актор театру й кіно, а музику для фільму написав тернопілець Роман Луговий.

Прем’єру фільму „Береза Картузька”, під патронатом відділу Конґресу українців Канади, спонзорували монреальські інституції та організації: Наукове товариство ім. Шевченка, Товариство українських канадських професіоналістів і підприємців, Спілка української молоді, Українські державницькі організації й Українське національне об’єднання.

Імпрезою провадив Орест Гуменний. Ю. Луговий подякував усім особам та організаціям, які фінансово підтримали цей проєкт, як також усім тим, хто працював над створенням фільму. Він вказав на присутнього на прем’єрі, колишнього в’язня Берези Картузької Адольфа Гладиловича, якого присутні привітали рясними оплесками. А. Гладилович подякував Ю. Луговому за удокументування несправедливостей та знущань, яких зазнали українці у західній Україні.

На прем’єрі була влаштована виставка книжок, матеріялів і документів, які були використані при створенні цього фільму.

Прем’єра „Берези Картузької” плянується восени також у Чикаґо й Торонто. Весь прихід від показів фільму призначений на виготовлення англомовної версії фільму. В справі показу фільму в осередках, або підтримки виготовлення англійської версії просимо звертатися на тел.: (514) 481-5871; на електронну адресу: mmlinc@hotmail.com” або писати до: La Maison de Montage Luhovy – Bereza Kartuzka, 2330 Ave., Beaconsfield, Montreal, Quebec, Canada H4A 2G8.

Марійка Путко

Свято лемківської культури

Промовляє консул Андрій Олефіров.

Владика Павло Хомницький відправляє Панахиду за жертви Акції „Вісла".

ЕЛЕНВІЛ, Ню-Йорк. – Традиційна „Лемківська ватра" – свято лемківської культури – відбулася вже всьоме підряд у у чарівному кутку Кетскільських гір. Організація Оборони Лемківщини (ООЛ) проводила цей український фестиваль 29 червня-1 липня на оселі Спілки Української Молоді (СУМ). Погода була чудова, і українська лемківська громада, що прибула з різних штатів США та Канади, України, Польщі, інших куточків світу мала нагоду побачити прекрасну концертну програму і почуватися, як у Карпатах. Сотні прибулих поринули в світ самобутньої лемківської культури та звичаїв.

30 червня, перед концертною програмою, на ватральному полі линув запах традиційних печених на рожнах поросят. Не забракло й вареників, ковбаси з капустою, гарячого борщу й холодних напоїв.

О 5-ій год., на польовій сцені, біля пам'ятників українським героям, ансамбль „Під облачком" разом з дуетом сестер Орос розпочав суботню програму народною піснею „Гори наші, Карпати". Староста Ватри Василь Гаргай після привітання всіх прибулих гостей відкрив Сьому лемківську ватру в США.

Староста попросив до слова голову Крайової управи ООЛ Зенона Гальковича, котрий, у свою чергу, привітав всіх прибулих і поінформував про Четвертий конґрес Світової федерації українських лемківських об'єднань (СФУЛО) і відзначення 60-ої річниці Акції „Вісла". Староста попросив до слова голову Фундації дослідження Лемківщини в Америці Стефана Гованського, який підкреслив важливість передавання традиції молодшим поколінням.

Традиційний ритуал запалення ватрального „вогниська" виконали діячі українсько-лемківської громади в Америці Петро Русинко, Іван Васічко, Іван Суховацький і Стефан Салашник.

Розпочалась концертна програма, яку провадили Анна Прегнер та Галя Сименяк. Лемківська пісня полилася, як колись на Лемківщині. Виконавців було багато. На сцені виступали професійні артисти і аматори, співаки та танцюристи, старші і молодші. Виступала танцювально-вокальна група „Обрії" з Ню-Йорку, ансамбль „Під облачком" з Торонто, Заслужена артистка України Лілія Остапенко, сестри Надія і Наталя Павлишини з Ню-Йорку, молоді танцюристи Школи бального танцю з Пасейку, сестри Лідя і Ґабріеля Ороси з Ню-Йорку, лавреат українських і міжнародних фестивалів Володимир Чернило, молода співачка Христина Махно з Ню-Йорку, Інна Сидорак з гуртом „Сузір'я" з Ню-Йорку, гурт „Урич" з Львівщини, не забракло і гумориста Петра Вислоцького – родом з Перунки на Лемківщині.

Увечорі учасники Ватри розважалися на двох забавах: надворі при звуках гурту „Галичани" і на залі при звуках гурту „Урич" аж до білого ранку.

Цьогорічна „Лемківська Ватра" мала важливе значення для учасників, бо її проведення збіглось у часі з 60-ою річницею Акції "Вісла", коли в 1947 році 150-тисячна частина українського народу була депортована зі своїх історичних та етнічних земель – Надсяння, Лемківщини, Холмщини і Підляшшя на північно-західні землі Польщі. Цій річниці була присвячена програма в неділю, 1 липня. Програма розпочалась біля лемківської каплиці-пам'ятника св. Архистратига Михаїла, спорудженої в пам'ять жертв Акції „Вісла", котру 26 червня 2005 року Архиєпископ Антоній з УПЦ в США та Владика УКЦ Василь Лостен. Перед Літурґією Владика Павло Хомницький освятив Євангелію та Ікону св. Архистратига Михаїла, які були подаровані до нової каплиці.

Згодом була архиєрейська Служба Божа, яку відправив Владика П. Хомницький при сослуженні оо. Богдана Данила і о. Івана Мазуркевича. Владика Павло виголосив духовне слово, присвячене Акції „Вісла". Під час Богослужения співав хор „Аколада" з Філядельфії.

Після Літургії Владика Павло разом з священиками у присутності хорунжих і провідників ООЛ, молоді СУМА та учасників „Ватри" відслужив Панахиду за жертви Акції „Вісла". Відтак, у світлиці, відбулось прийняття для духовенства, запрошених гостей, представників організацій та голів відділів ООЛ.

Недільна програма продовжувалась на польовій сцені виступом ансамблю „Під облачком". В. Гаргай привітав всіх гостей і попросив на сцену консула Андрія Олефірова, котрий виголосив привіт від Генерального консульства України в Ню-Йорку, голову Крайової управи СУМА Богдана Гаргая, який передав привіт від членства СУМА, заступника голови СФУЛО Марію Дупляк, яка поінформувала про 4-ий конґрес СФУЛО, який відбувся на початку травня у Львові. З. Галькович від членства ООЛ подякував всім за прибуття і відзначення 60-ої річниці акції „Вісла".

Опісля присутні заслухали головну доповідь Дмитра Трояновського, який детально насвітлив акцію „Вісла" від початків переселення в 1944 році в радянську Україну до 1947 року – на західньо-північні землі Польщі. І знову продовжувалась концертна програма, де ансамблі „Під облачком" та „Черес" і хор „Аколада" та інші артисти тішили присутніх прекрасними українськими і лемківськими піснями, а танцюристи чарували своїм мистецтвом.

Закриваючи „Лемківську ватру", В. Гаргай подякував членам організаційного комітету „Ватри" й адміністрації оселі за допомогу у її проведенні. З. Галькович подякував всім виконавцям за чудовий репертуар та побажав усім щасливої дороги додому. Восьму „Лемківську ватру" заплановано провести в той же самий час 2008 року.

Стефан Гованський

Ансамбль „Під облачком" і дует сестер Орос під час відкриття Ватри.

Група „Обрії".

УКРАЇНА І СВІТ

Відкритий лист до керівників політичних партій України

Відкритий лист української творчої інтеліґенції до Вас спричинено безпрецедентним актом вандалізму з боку адміністрації Києва, очолюваної Леонідом Черновецьким, стосовно культури Києва. Вражаючим став факт підтримки депутатською більшістю міськради – членів Ваших партійних організацій (за виключенням фракції БЮТ) – цілеспрямованої програми вигнання з орендованих у міста приміщень: Національного центру театрального мистецтва ім. Леся Курбаса, Спілки композиторів України, Будинку актора, театру „Актор", Асоціяції діячів сучасного мистецтва України, ґалерій „Ательє 'Карась'", „Совіарт", „Ра", інших та майстерень художників, розташованих на горищах та у підвалах. Проти культури і мистецтва фактично розпочато війну з рейдерськими атаками та появою персонажів з автоматами. „Зачистка території" у центральних районах Києва здійснюється під прикриттям 118 статті Закону України „Про державний бюджет України на 2007 рік".

Мета – нібито наповнення казни міста (районів) за рахунок перегляду орендних ставок за приміщення нежитлового фонду. Перегляд спроможности орендарів поставив творчу інтеліґенцію (художників, мистецькі організації в цілому) в нерівні умови з грошовитими підприємцями-орендарями (навіть на ринґ виставляють боксерів виключно рівної ваги). На їхню користь вирішуються „конкурсні" оборудки. Комісії районних управлінь з питань оренди зухвало іґнорують закони, а саме: статтю 777 Цивільного кодексу України, Закон України „Про професійних творчих працівників та творчі спілки; статтю 17 „Основ Законодавства України про культуру". Згідно з цими документами, членам творчих спілок та центрам культури і мистецтва, які виконують умови контракту з найму приміщень, продовжують оренду на новий термін поза конкурсом. Конкурс має проводитись лише між орендарями, які на нього подалися вперше.

У стосунках „держава-орендар" є ілюзія виграшу держави через звільнені площі і підвищення ставки оренди. Але – і це не є для суспільства секретом – більшість із звільнених територій планують викупити у міста депутати – саме цим пояснюється їхній екстремізм. Йдеться про загарбницьку „прихватизацію".

Тільки недалекоглядна людина не роздивиться в цьому процесі моральних та культурних втрат Києва як столиці демократичної держави. Знищуючи культуру столиці, команда Л. Черновецького перетворює Київ на Лас-Веґас, з його ігорними домами, але не на Вашінґтон чи Париж з їх шанобливим ставленням до культури.

Про моральні, національні, патріотичні втрати „зачищувачі територій" не думають. Те, що зараз набуло якости „культурної контрреволюції", має ефект нейтронної бомби чи Другого Чорнобилю.

Як зауважила директор Національного центру ім. Леся Курбаса, академік Неллі Корнієнко, відбувається „демонтаж культури – отже демонтаж нації, її інтеліґенції, народу, а значить Держави… Влада, що так вчиняє – за громадською ментальністю – є окупаційною".

Антикультурницькі акції „нових колоністів"-манкуртів компрометують авторитет незалежної, демократичної України та Києва як її столиці.

Треба також усвідомлювати загрозу нового відтоку митців з України через подібну наругу над культурою.

Шановні керівники партій! Ситуація для нас настільки драматична, що ми заявляємо: працівники культури, мистецтва, члени творчих спілок, - а нас разом близько 5 млн. – не голосуватимуть на виборах 30 вересня за ту партію чи за той бльок, який зганьбить себе боротьбою з культурою.

Ми все зробимо для того, щоб така партія не одержала перемоги на парляментських виборах. І звичайно, вкрай небажаним буде, якщо через вашу бездіяльність або безпорадність інтеліґенція України (Києва) звернеться до Комісії з прав людини ООН та ЮНЕСКО.

Европа мусить знати, кого приймає під свій дах.

*Академік **Мирослав Попович**, **В'ячеслав Брюховецький**, Народний артист, лавреат Шевченківської премії, композитор **Лев Колодуб**, режисер **Роман Балаян**, культуролог **Вадим Скуратівський**, керівник Центру Курбаса, театральний критик **Неллі Корнієнко**, професор **Ольга Петрова**, керівник Асоціяції діячів сучасного мистецтва **Євген Карась**, нагороджена орденом княгині Ольги **Алла Тютюнник**, голова Асоціяції музеїв та галерей, Львів, **Зиновій Мазурик**, головний редактор журналу „Київська Русь" **Дмитро Стус**, Віце-президент Асоціяції українських письменників **Юрко Покальчук**, режисер **Олесь Санін** та багато інших громадян – митців, теоретиків, журналістів, викладачів, підприємців – біля 250 підписів на 12 аркушах.*

Кому служать українські козаки?

Козаки у Петриківці.

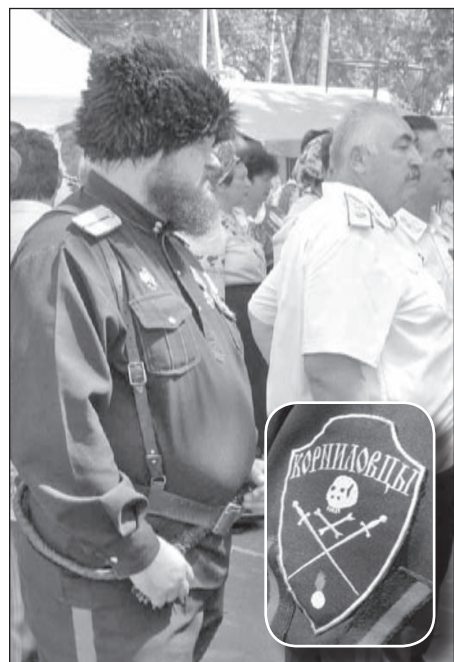
У моїх жилах тече кров запорізьких козаків, один з яких у XVII столітті був миргородським полковником, а інший – осавулом на горезвісній Чорній Раді (стояв за невдаху Івана Сомка, і з цієї причини його було страчено). Нині моя козача душа хвора – в теперішній Україні забута козача честь, сплюндровано саме поняття козацтва, отаманами та кошовими стають щонайчастіше усілякі пройдисвіти, які прагнуть мати зі свого псевдокозацтва якнайбільше грошей! Нині в Україні діє 26 „козацтв", зареєстрованих як громадські організації. Деякі з них мають у складі лише 10-20 так званих „козаків". Кожне „козацтво" має свого гетьмана. Гетьманом зазвичай призначає сам себе ініціатор-організатор відповідного козацтва. Інколи, задля політичного зиску, урочисто вручають гетьманську булаву можновладцям. Так стали гетьманами Президенти України Леонід Кучма та Віктор Ющенко.

Найдивнішим було призначення гетьманом Слобожанського козацтва Папи Івана Павла II десь за рік до його смерти. Цю історію можна розповідати нащадкам славних запорожців як анекдот на лекціях з історії України.

„Козаки" в Україні нап'яли на себе строї, схожі на ті, що їх мали донські козаки до 1917 року, але доповнені погонами та кашкетами зразку „Совєтськой Армії" до 1991 року. „Українські козаки" переважно спілкуються російською мовою, є парафіянами православних церков Московського патріярхату, тобто неньки-України в непатріотичних душах не мають.

Хто дає гроші, той замовляє музику. Бюджет України коштів на фінансування українських козаків, зрозуміло, не передбачив, тож йдуть ті гроші з Росії. Он у районному центрі – селі Перещепино, Дніпропетровської области, у липні освятив нову церкву Митрополит Московського патріярхату Іриней. На освячення було запрошено Генерального консула Росії в Україні Ігоря Строке. Цей захід став неприхованою аґітацією до вересневих парляментських виборів: селяни збирали по копійці „на храм", та не вистачило. А от Росія допомогла! Голосуйте за Партію Реґіонів, яка прагне повернення України під крильце Москви!

На церковний захід до Перещепина прибула з Росії чимала делеґація козаків на чолі з Верховним отаманом козачих військ. Він оприлюднив мету візити – поглиблення зв'язків із українськими „козаками". Тобто, іншими словами, бачимо посилення російської експансії в Україну (ми добре пам'ятаємо провокаційні дії російських козаків під час українсько-російських конфліктів на теренах Криму, на острові Тузла у Керченській протоці, в Придністров'ї та ін.)

„Корнилівці" – козаки російські.

Дніпропетровська влада на промосковський „церковно-козачий шабаш" у Перещепино реаґувала поблажливо – у заході взяли участь голова обласної адміністрації Надія Деєєва та голова обласної ради Юрій Вілкул. Не вистачало лише співочого російського підприємця Йосипа Кобзона, якого прийняли у „козаки" минулого місяця під час гастролей у Дніпропетровську.

Десант провідних осіб російського козацтва та генерального консула Росії на Дніпропетровщину має продовження: з участю російського капіталу запляновано будівництво собору в селі Кислянці Синельниківського району, меморіяльного комплексу в Дніпропетровську на честь Кримської війни Росії у 1854-1857 років, і навіть Козачого дому в обласному центрі. Про ці пляни повідомив 16 квітня у телевізійному інтерв'ю отаман Катеринославського козацтва Генадій Чумак. На очах отамана були сльози вдячности. Як бачимо, передвиборчі заходи російських політтехнологів набувають нових форм!

Петриківська Січ.

Не запитуйте, чому наше „козацтво" має назву „Катеринославського" (нове місто було назване колись на честь ворога українського козацтва Катерини II). Місцеві козаки, як бачимо, усе ще залишаються в імперії.

А тепер – погляд на українське козацтво з іншого боку. 12 липня я поїхав на свято Петра і Павла у село Петриківку, де був призначений обласний ярмарок „Петриківський дивосвіт" як конкурент славетному Сорочинському ярмарку на Полтавщині. У Петриківці з'явилися численні козаки: Низового Запорізького, Катеринославського, і навіть якогось Південно-східнього козацтва. Був навіть „козак-корнилівець" – дебелий дядько в козацькому строї дончаків, що під час громадянської війни воювали у складі війська царського генерала Лавра Корнилова. Я зфотографував шеврони на рукавах строїв. А тепер міркую, чи не подати цю колекцію до реєстрації в Книзі рекордів Гінеса? На святі майоріли прапори лише Партії Реґіонів.

Того ж дня я відвідав козацьку Січ, це кілька кілометрів від Петриківки. Січ оточена дерев'яним частоколом, має десяток будівель з очерету і критих очеретом. Козаки назвалися „Петриківським кошем", їхній кошовий отаман розповів, як він з трьома друзями усе це побудували, як тяжко було цій громадській організації оформити оренду землі (на 49 років). Петриківські козаки вкрай гостинні, доброзичливі, знаються на гуморі. Молоденький козарлюга Віктор вміє показувати різні вправи з шаблею, їздити на коні (кіш має одного коня). На моє запитання: „А скільки козаків у коші?", писар коша посміхнувся: „Як щось будувати, то прийде 20 козаків, а як горілку пити, то й 200 прибіжать". Я ж казав: козак без гумору – не козак!

Що добре і що погано у петриківських козаків? Добре те, що вони не п'ють казенні горілки „Московская", „Российская" та інші з суто російськими назвами, козаки п'ють самогон. А погано те, що вони є парафіянами церков Московського патріярхату. На цій сумній ноті мушу завершити розповідь про кіш.

Пригадалося, як на Покрову минулого року православний священик о. Ярослав освячував на козацтво новачків різного віку. Напутнє слово він виголосив російською мовою, бо ж Преображенський собор у Дніпропетровську – Московського патріярхату: „Дорогі козаки, пам'ятайте: николи не чиніть нічого проти Російської Федерації!" За Конституцією України, церква відділена від держави. Але... від якої держави?! Як бачимо, від Росії Українська Православна Церква Московського патріярхату не відділена, служить їй вірою і правдою.

Ех, запорожці... Клясик колись зауважив: „Не той город Миргород, Хорол-річка не та!" А я кажу: борони, Боже, від нинішніх „українських козаків"!

Володимир Єфимов,
Дніпропетровськ

Знаків більше, ніж козаків.

Остання справа Дмитра Дорошенка

До 125-річчя з дня народження видатного історика

Виступаючи на засіданні паризького Допомогового Академічного Товариства, присвяченого пам'яті Дмитра Дорошенка з нагоди річниці його смерти, Олександер Шульгин зауважив, яке велике значення він надавав Вільній Академії Наук. Промовець наголосив, що Академія, останнє велике діло Д. Дорошенка, спричинилась до того, що українське слово, яке він так любив, житиме вічно.

Григорій Курас
УВАН у США, Ню-Йорк

Датою заснування Української Вільної Академії Наук (УВАН) вважається 16 листопада 1945 року, коли 12 науковців на нараді в Авґсбурзі зробили перші кроки до створення наукової інституції, яка мала бути спадкоємницею ВУАН 20-ох років В квітні 1945 року на першій конференції в Авґсбурзі першим президентом одноголосно був обраний Д. Дорошенко. Він не хотів бути президентом, але найактивніші промотори створення Академії Володимир Міяковський, Павло Курінний та деякі інші вчені умовили його прийняти на себе почесну, але й відповідальну посаду. Особа Д. Дорошенка найкраще підходила на цей пост. Видатний вчений, знаний в чужоземному науковому світі, громадсько-політичний діяч, він мав за плечима досвід керування Українським Науковим Інститутом. До того, всі знали його особливу лагідну вдачу, толерантність, кришталеву чесність, виключну порядність. Д. Дорошенко вмів притягати до праці людей без уваги на їх політичні переконання.

Треба зазначити, що в цей час історик був заанґажований як професор Українського Вільного Університету, згодом у Богословсько-педагогічній академії, завідував відділом культури й освіти в Центральному Проводі Української Еміґрації в Німеччині (ЦПУЕН). До того, він залишався одним з провідних діячів гетьманського руху. Проте Д. Дорошенко з усім запалом заходився працювати в Академії. Мудра й далекоглядна людина, історик добре розумів, що найважливішою проблемою є об'єднати науковців старої й нової еміґрації, людей з різними політичними й релігійними поглядами, до того ж – розкиданих по різних таборах. Найдоцільнішим засобом зближення вчених в УВАН були спільні конференції, під час яких згладжувалися всі розбіжності. І той факт, що за перші два роки діяльности Академії (1946-1947) відбулося найбільше конференцій (50!), безперечна заслуга першого президента. Спочатку ці конференції влаштовувались у найбільших центрах українського організованого життя: Авґсбурзі, Мюнхені, Реґенсбурзі. Пізніше їх проводили й в інших місцях – в Ашафенбурґу, Мітенвальді, Берхтесґадені. Д. Дорошенко вже на перших конференціях виголосив кілька важливих доповідей: „Справа організації української науки", „Історичні теми у творах Шевченка", „Праця українських істориків на еміграції" та інші. Вчений добре розумів, що самих засідань з обговоренням наукових тем не досить. Щоб УВАН стала головним репрезентантом української науки, вона мала видавати наукову продукцію: монографії, збірники, постійно інформувати громадськість про свою діяльність в пресі. І Д. Дорошенко в міру сил та часу опікувався видавничими справами, сам друкувався у діпівських виданнях. Зрозуміло, що розгортання наукової праці було неможливо без належного фінансування. Вже з перших кроків діяльности УВАН її підтримало ЦПУЕН і давало спочатку тисячу, а потім півтори тисячі марок. Гадаю, в цій справі не обійшлося без впливу Д. Дорошенка, який був одним з чільних діячів Головної управи ЦПУЕН. Автору цих рядків достоту відомо, що історик домігся від Президії Централі двох асиґнацій: одна – 1,500 марок допомоги місячно українським університетським курсам в Сомме-Казерне, друга – 2,000 марок допомоги науковцям, які жили в таборах, або дуже потребували. Серед них були члени УВАН П. Курінний, Володимир Державин, Петро Одарченко, Андрій Коцевалов, Наталія Полонська-Василенко та інші, всього десять осіб, які мали отримувати по 200 марок місячно.

Чи не найяскравішим прикладом відданости Д. Дорошенка УВАН є його рішуча й принципова позиція в справі відносин з Науковим Товариством ім. Шевченка (НТШ). Провідні діячі відновленої у 1947 році НТШ вважали його за старішу, а відтак головну українську наукову інституцію. Д. Дорошенко гаряче відстоював самостійність УВАН. В листах до чільних діячів НТШ, а також до своїх колег з Академії він доводив, що може бути кооперація на науковому полі при умові повної внутрішньої автономії, перш за все в організаційному розумінні. Цю боротьбу за долю УВАН президент не припиняв аж до того часу, поки міг писати й говорити. У 1947 році Д. Дорошенко виїхав з дружиною до Вініпеґу, куди його запросили викладати історію Церкви в Колегії св. Андрія. Зупинившись на певний час в Парижі, Д. Дорошенко листувався зі своїми колегами , цікавився її працею Академії. Він написав листа до Миколи Чубатого про взаємини двох установ. В цей час президент виношував ідею написати статтю до якоїсь газети в Канаді або США, обстоюючи погляд, що УВАН може спокійно існувати сама по собі, не зливаючись з НТШ, але в повнім контакті і співпраці між собою. На різних зустрічах в Парижі він з'ясовував позиції Академії, знаходячи підтримку й співчуття. Так, 8 листопада 1947 року Д. Дорошенко мав півторагодинну доповідь про діяльність УВАН в „Допомоговому Академічному Товаристві", в якій докладно розповів про умови життя і праці її членів.

Діставшись до Канади, президент активно листувався з визначними діячами Академії. Незабаром він вмістив статтю про УВАН в газеті „Український Голос", в якій знов наголошував на тому, що не можна ставити питання про злиття двох установ, або підпорядкування однієї установі другій. Разом з тим, Д. Дорошенко висловлював надію, що „...дійде до згоди в інтересах

Дмитро Дорошенко

української науки та її престижу". Іншу статтю про УВАН історик надіслав до англомовного часопису „Opinion". Він дуже надіявся на її вихід, про що неодноразово писав своїм кореспондентам. Але з якихось причин вона так і не побачила світу. Президент намагався, як міг, знайомити канадських українців з працею Академії. Скажімо, в „Українському Голосі" 10 березня 1948 року вмістив замітку про вихід цінного видання УВАН „Історичні пляни Києва". В листах до впливових діячів Д. Дорошенко радив звертати увагу на важливіші моменти в розбудові Академії. Скажімо, відомого вченого й активного уванівця Миколу Ветухова просив підтримувати в комітеті ЦПУЕ інтереси Академії, особливо ту маленьку субсидію, що є одиноким джерелом її прибутків.

В Канаді Д. Дорошенко відчував себе майже ізольованим від праці УВАН. В листах до близьких співробітників постійно зізнавався, що його мучить свідомість, що нічого не робить для Академії, а усної пропаґанди, яку провадить, де тільки може, замало. В приватному листі до В. Міяковського він написав, що вдячний за довір'я і честь бути переобраним на президента, але вічно носити титул і нічим його не оправдовувати – незручно перед людьми й перед самим собою. І Д. Дорошенко звернувся з пропозицією скласти з себе обов'язки, яких фактично не мав можливости виконувати. В цьому листі він висловив думку, що треба оформити справу, як слід. І запропонував В. Міяковському чи М. Курінному перейняти його обов'язки. Але питання про переобрання Д. Дорошенка за його життя так і не поставили. На початку 1949

(*Закінчення на стор.* 24)

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Ірина Забитко не забуває про Чорнобиль

Ірина Забитко розповідає слухачам про свій проєкт.

Ірина Забитко та віце-президент УІММ Олена Прийма.

ЧИКАҐО. – 30 червня цього року Український Інститут Модерного Мистецтва разом з чикаґським Товариством Українських Професіоналів і Підприємців організували в приміщенні УІММ товариський вечір-зустріч з відомим автором і режисером Іриною Забитко.

Люба Маркевич, довголітній віце-президент, а тепер керівник Освітнього комітету Інституту, відкриваючи зустріч, привітала присутніх та представила достойну гостю. Публіка тепло привітала І. Забитко, адже вона виросла в українській околиці й навіть написала книжку оповідань про пригоди студентки, дія якої відбувається саме в цьому середовищі (книжка „When Luba Leaves Home" вийшла 2003 року). З виходом кожної нової книжки УІММ запрошує письменницю в гості, щоб вона могла поділитися своїми успіхами.

Тепер І. Забитко взялася за створення документального фільму про життя сучасних мешканців Чорнобильської закритої зони, під назвою „Життя в мертвій зоні" („Life in the Dead Zone"). Ці люди описані в першій книжці автора – „Небо невмите" („The Sky Unwashed" – 2000 року).

На зустрічі в УІММ І. Забитко прочитала кілька уривків зі своєї книжки та зі статтей, видрукованих в „The Ukrainian Weekly" про її подорож до села Опачичі. Повернувшись з України, Ірина Забитко та Петро Михальцевич змонтували відеорозповідь про їхню подорож у Чорнобильську зону, з метою популяризації та збору фондів для свого проєкту. Вони хочуть повернутися до Чорнобильської зони з кіноапаратурою та професійно зфільмувати життя його мешканців. За словами І. Забитко, про долю Чорнобиля треба нам якомога більше розповідати, інакше світ про нас забуде.

Вечір закінчився показом відеофільму, знятого під час подорожі в Україну та відвідин села Опачичі, з поясненням подальших намірів і плянів. Присутні також мали нагоду переглянути короткометражний фільм кінематографіста П. Михальцевича „Лекції водія" ("Driving Lessons"), про двох друзів на Кубі. Саме тепер цей фільм появляється на різних конкурсах-фестивалях. Опісля відбулися особисті зустрічі з письменницею, яка підписувала примірники своїх книжок. Присутніх було запрошено також переглянути фотографії Люби Маркевич, зняті у Чорнобильській зоні, які було вивішено на стінах Інституту.

Монтаж фільму про Чорнобиль – проєкт нелегкий, який вимагатиме великих коштів. Для нього створено неприбуткову організацію, і всі дотації можуть бути звільнені від податків.

І.Забитко подякувала Українсько-Американській Федеральній Кредитній Спілці „Самопоміч", яка разом з декількома спонзорами вручила фінансову допомогу для початкової стадії цього проєкту. Чеки можна виписувати на "The Ukrainian Artistic Center" із зазначенням: на "Chornobyl Film". Чеки висилати на адресу: The Ukrainian Artistic Center, 2657 W. Iowa Street, First Floor, Chicago, IL 60622-4755

Всіх жертводавців буде згадано, з подякою, у фільмі. Запрошуємо читачів приєднатися до цієї акції.

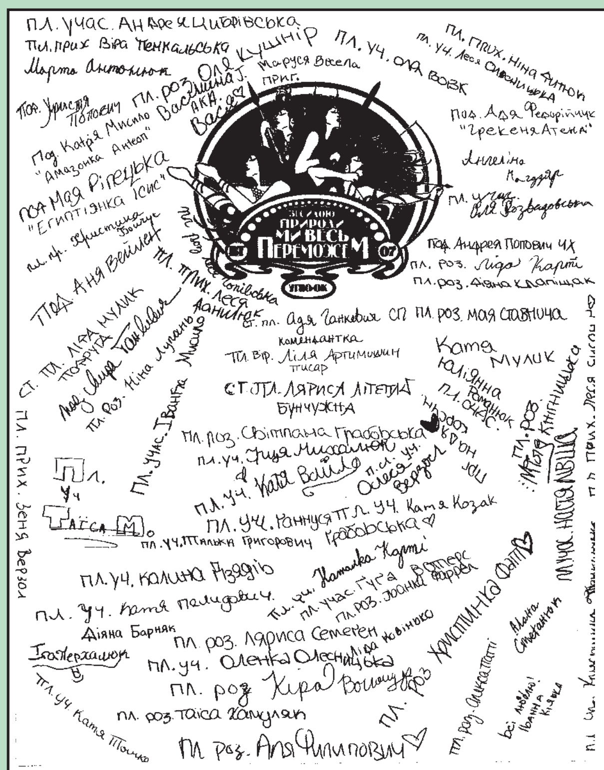
За творчим процесом створення документального фільму „Life in the Dead Zone" можна стежити на веб-сторінці www.lifeinthedeadzone.com.

Дора Турула

Ірина Забитко, Христина Залуцька, Петро Михалцевич і Орина Грушецька після програми. Фото: Іван Ольшанський

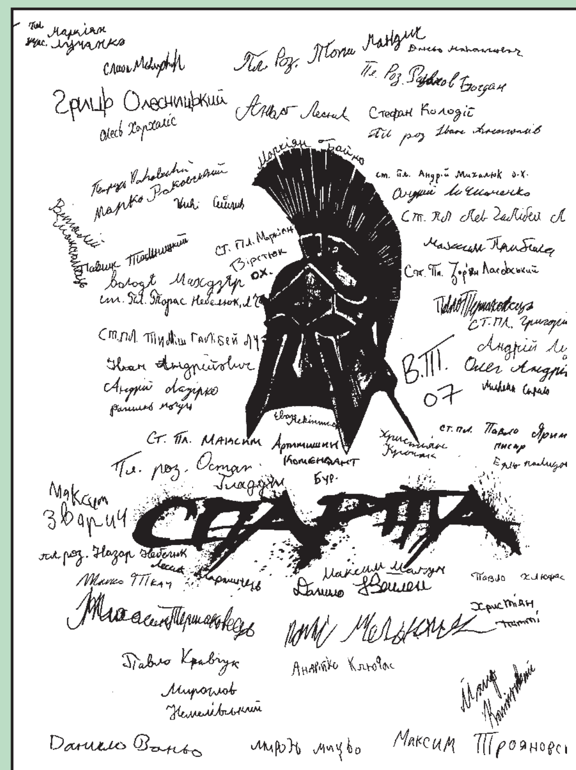
Привіти з Пластових таборів

Табір юначок „З силою природи".

Табір старшого юнацтва „Тут і тепер".

Табір юнаків „Спарта".

ДО 100-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ОЛЕГА ОЛЬЖИЧА

Нові грані творчости Олега Ольжича

Оля Радомська

Олег Ольжич. Вибрані твори. Упорядник Осип Зінкевич. Передмова Євгена Сверстюка. Київ, „Смолоскип“, 2007. 664 стор. До 100-річчя від дня народження видатного українського поета Олега Ольжича (Кандиби) видавництво „Смолоскип“ пропонує читачам найповніше на сьогодні видання його творів, доповнене унікальними історичними, мемуарними та літературно-критичними матеріялами.

Олег Ольжич був надзвичайно багатогранною людиною – поетом, археологом, політиком, ідеологом українського націоналізму. Під час Другої світової війни керував націоналістичним підпіллям в окупованій німцями Україні, організував антинімецьке підпілля. У 1944 році був закатований нацистами у концтаборі Саксенгаузен.

Упорядник „Вибраних творів“ Осип Зінкевич поставив собі на меті якомога ширше охопити різні іпостасі О. Ольжича. Крім найповнішої добірки поезій („Рінь“ (1935), „Вежі“ (1940), посмертно виданої книжки „Підзамча“ (1946), а також 82 віршів з-поза збірок), до книги увійшли декілька ранніх оповідань, публіцистика та листування О. Ольжича. А саме: статті „Голод і сучасна українська література“, „До проблеми культурної ділянки“, „В аванґарді героїчної доби“, „Дух руїни“, „Українська історична свідомість“, "Українська культура"; останнє звернення О. Ольжича до співвітчизників – „У Свят-Вечір“ (з 1943 року); листи до батька, поета Олександра Олеся, і матері, Віри Свадковської-Кандиби, до Галини Грачової і Марини Антонович, а також 15 листів до Дмитра Донцова.

Усі поетичні твори у виданні подано за першодруками – при цьому враховувались рукописні правки, проставлені самим О. Ольжичем на берегах авторського примірника (автографи зберігаються в Інституті літератури НАН України в Києві). На відміну від інших видавців, „Смолоскип“ принципово зберігає автентичні правопис і пунктуацію, які дещо відрізняються від сучасних, – з тієї причини, що сам О. Ольжич за життя протестував проти редакторського втручання у свої твори.

Збірка відкривається вступними статтями директора „Смолоскипа“ Ростислава Семкова, літературознавця, колишнього політв’язня Євгена Сверстюка, сина поета Олега Кандиби та близького друга й соратника О. Ольжича Олега Ждановича. Кожен з цих авторів по-своєму визначає місце поета в українському каноні.

Далі, видання містить ґрунтовну біографію О. Ольжича, при підготуванні якої О. Зінкевич опрацював багато маловідомих, раніше не публікованих в Україні матеріялів і документів та розвіяв чимало мітів про поета. Окремий бльок становлять щирі, зіткані з живих деталей спогади товаришів і співробітників О. Ольжича: Павла Маценка, Уласа Самчука, Ярослава Гайваса, Ніни Михалевич, Якова Шумелди, Олега Ждановича, а також дружини поета Калини Кандиби.

Дослідників, викладачів та студентів зацікавить розділ „Літературно-критичні матеріали“, де зібрано присвячені творчості О. Ольжича нариси і статті авторитетних діяспорних літературознавців і критиків – Євгена Маланюка, Володимира Державина, Остапа Грицая, Миколи Неврлого, Олега Лащенка, Юрія Бойка, Юрія Шевельова (Шереха), Марти Калитовської, Миколи Оглоблина-Глобенка, Наталії Пазуняк, Анатолія Юриняка, Остапа Тарнавського, В. Гординського (Маруняка), Якова Шумелди і Марка Антоновича. Крім того, упорядник зібрав найповнішу на даний момент бібліографію творчости поета.

До збірки увійшли також присвячені О. Ольжичеві вірші – Юрія Клена, Олекси Стефановича, Оксани Лятуринської, Михайла Ситника, Ганни Черінь, Олега Стюарта (Курпіти), Всеволода Різдвянського, Миколи Симчича, Володимира Базилевського.

Ціна книжки 20 ам. дол. з оплатою летунської пошти з Києва. Замовлення надсилати у США на адресу: Smoloskyp, P.O. Box 8041, Bridgewater, NJ 08807. У Канаді: Smoloskyp Trust, P. O. Box 430, Station „E“, Toronto, ON M6H 4E3.

Олег Ольжич. Дух руїни: по сторінках історії. Передмова Осипа Зінкевича, післямова Івана Дзюби. Київ, „Смолоскип“, 2007. 52 стор. У брошурі „Дух руїни“ йдеться про дух міжусобиць, внутрішнього розбрату, котрий впродовж тисячі років відігравав фатальну ролю у боротьбі українців за державність. Олег Ольжич написав цей есей у 1940 році, після розколу ОУН, котрий призвів до безглуздої ворожнечі її однойменних частин у часи Другої світової війни. Але нині стаття знову навдивовижу актуальна. Бо що, як не цей руїнвідний дух завадив у 2006 році коаліції національно-демократичних сил, яка виграла вибори, узяти владу в державі?

Євгенові Коновальцеві, керівникові ОУН, здавалося, що Друга світова війна дає Україні історичний шанс: українці могли б вибороти незалежність, коли б СРСР та Німеччина виснажили свої сили у прямому зіткненні. Політичною силою, яка б реалізувала цей проєкт, мала стати Організація Українських Націоналістів. Одначе у 1940 році ОУН, замість консолідувати всі зусилля, розкололася на два ворожі табори – від ОУН під проводом полковника Андрія Мельника відкололася частина її членства і створила другу ОУН під проводом Степана Бандери.

В таких обставинах керівник ОУН, яку очолював полк. А. Мельник на окупованій німцями Україні, 33-річний поет, науковець і революціонер Олег Ольжич поставив перед соратниками гостре питання: хіба не саме ці розколи, міжусобиці, внутрішні чвари упродовж тисячі років заважали українцям збудувати сильну державу? Із пристрастю публіциста, але й з об’єктивністю професійного історика О. Ольжич простежує, як внутрішня неконсолідованість стає причиною поразок перед зовнішнім ворогом. Київська Русь впала під ударами монголо-татар тому, що була роздроблена на слабкі князівства. Чвари і боротьба між амбітними гетьманами по смерті Богдана Хмельницького призве-

(*Закінчення на стор.* 24)

Монографія про Патріярха Мстислава

Архиєпископ Димитрій (Рудюк),
ректор Київської Православної академії, доктор історичних наук, кандидат богословських наук

„Він жив, діяв і постійно духовно зростав – усупереч найтяжчим умовам і перешкодам, які повсякчас виникали перед ним. Хіба це не свідчення того, що людину вів крізь терни життя Святий Дух? Йому послано було довгий вік – 95 років життя, і всі ці роки Владика Мстислав не витрачав марно.

У пропонованій книзі рельєфно і доволі детально висвітлено ту невтомну боротьбу за правду, яку проводив Мстислав в Україні та за її межами. Обрання його 5 червня 1990 року першим Патріярхом Київським і всієї України зовсім не означало послаблення або припинення цієї боротьби. 92-річний Мстислав усвідомлював тоді, що волею Помісного Православного Собору він не просто отримав нову церковну посаду, а що актом обрання Патріярха Українська Православна Церква піднялася на новий, найвищий щабель серед інших Помісних Православних Церков – патріярший рівень".

Так пише в „Передньому слові" до монографії професора Дмитра Степовика „Патріярх Мстислав. Життя і архипастирська діяльність" Патріярх Київський і всієї Руси-України Філарет. Як завжди, Патріярх дивиться на той чи інший значний факт церковного чи громадського життя з позицій духовних, історичних, всеукраїнських. А поява цієї солідної монографії на 448 сторінок із майже 150 ілюстраціями і є, як на мене, значним фактом нашого церковного, громадського і і наукового життя. Про Патріярха Мстислава (Степана Івановича Скрипника) написано багато – він був видним громадським архиєреєм, і преса не оминала його постаті і його кипучої діяльности. Втім, 604 посилання в кінці рецензованої монографії – це і є основна література про Мстислава. Автор монографії буквально „визбирав" по крупинці численні статті та матеріяли, в яких висвітлена діяльність цієї дивовижної людини від 20-их до 90-их років XX століття. Але все це статті – більші чи менші.

Повної біографії Мстислава в науковому освітленні досі ніхто не написав. А можна було: і в Україні, і в країнах Західньої Европи, і в Канаді чи США, бо на цих теренах Владика Мстислав жив і працював не місяцями, а роками.

Аналітичну працю Д. Степовика видало державне видавництво „Мистецтво", що дуже важливо, і не тільки тому, що видавництво державне, а ще й тому, що воно традиційно друкує вагомі праці всенаціонального маштабу – про явища і про людей нашої великої культурної і духовної спадщини. Д. Степовикові, професорові Київської Православної Богословської академії, вдалося написати наукову роботу про Патріярха Мстислава.

Автор пише, що особа, слова і дії Мстислава – це вже історія, але мов спалах, що освітив ключову мить визволення України на рубежі 80-90-их років XX століття, його коротке тричіне патріяршество знаменувало початок нового розділу в історії Української Помісної Православної Церкви й одночасно нової історії буття української нації.

Потім читач переноситься в Полтаву минулого. Ще до народження немовляти С. Скрипника 1898 року дається просторий екскурс в генезу двох родин козацького Полтавського полку – по лінії батька Івана Скрипника і по лінії матері Марiянни Петлюри. Родовід Патріярха Мстислава непогано документований. У Полтавському архіві і в інших джерелах простежуються родоводи обох родин аж від XVII століття, від часу гетьманування в Україні великого Івана Мазепи. Тому розділ книги „В Полтаві й поза Полтавою" у більшій частині є про предків Патріярха. У ньому також використані спогади самого Владики, записані його приятелями у США і опубліковані. Інша частина цього розділу присвячена юності Степана Скрипника, його любові до Церкви, навчанню і участі у становленні Української Народньої Республіки як молодого офіцера Війська УНР і помічника його великого дядька, брата його матері, Симона Петлюри.

Всього у книзі, крім „Переднього слова" Патріярха Філарета, авторської передмови і наукового апарату, є 27 розділів, які можна назвати двадцятьма сімома ключовими моментами життя-епопеї. Те, що ми знаємо про три роки патріяршества Владики Мстислава в Україні, – це неначе вершина айсберґу, більша частина якого була досі захована у глибинах життя С. Скрипника –Архиєрея Мстислава, в дорозі крізь дві світові війни, міжвоєнний період, під час якого він навчався у Варшавському університеті і 10 років був депутатом Польського парламенту – Сейму – від українців Волині.

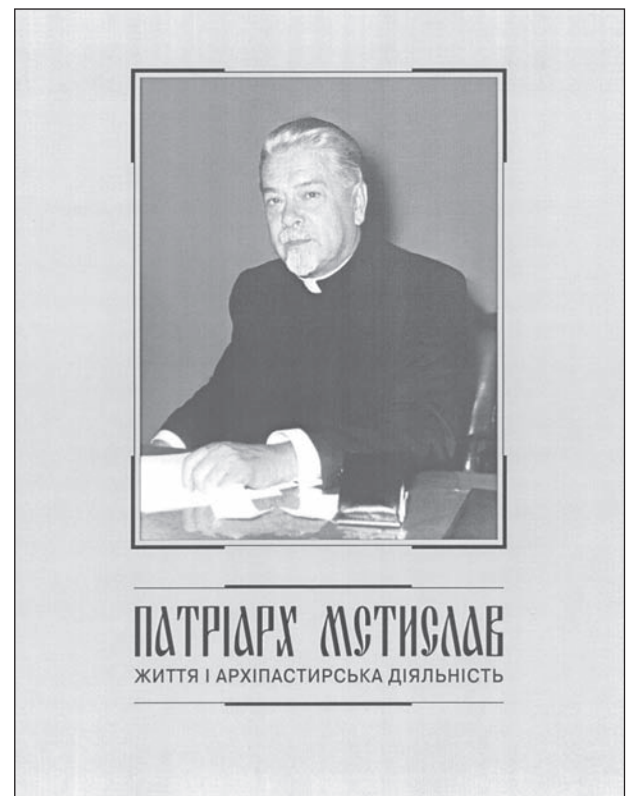
З непідробним драматизмом автор книги описує глибину переживань С. Скрипника, коли у Львові при нез'ясованих обставинах була вбита дружина його Іванна, і молодий батько залишився вдівцем з трьома дітьми, яких треба було годувати, навчати і виховувати – в умовах Другої світової війни, що розпочалася. Автор не вважає, що ця трагедія стала основною причиною рішення С. Скрипника прийняти чернецтво і стати на шлях служіння Богу.

Тут були задіяні глибші духовні причини: рід Скрипників і Петлюр дав у минулому чимало священиків, монахів і монахинь, були серед них і єпископи. Так, що тверде рішення овдовілого колишнього депутата Польського сейму стати монахом, потім дияконом, священиком і єпископом – це слідування родинній традиції глибоко християнських, православних сімей Полтави, з яких походив Владика. Автор книги розповідає про муки, яких зазнав щойно хіротонізований у Києві в травні 1942 року Єпископ Мстислав Скрипник, його полум'яні проповіді роздратували німецьку окупаційну владу, і після арешту, допитів, тюремного ув'язнення Єпископ Мстислав опинився у Києві в камері смертників, очікуючи з хвилини на хвилину виклику на розстріл. Автор, наводячи свідчення про переслідування Мстислава німцями і про чудо його визволення (за нього заступилася Церква, єрархи, священики, вірні УАПЦ), водночас спростовує наклепи на Мстислава, який нібито „співпрацював" з окупантами. Цю фальш радянські пропаґандисти повторювали довго, навіть тоді, коли Мстиславу було вже 92 роки і він приїхав в Україну для інтронізації на Патріярха Київського і всієї України.

> ***Особа, слова і дії Мстислава – це вже історія, але мов спалах, що освітив ключову мить визволення України на рубежі 80-90-их років XX століття, його коротке тричіне патріяршество знаменувало початок нового розділу в історії Української Помісної Православної Церкви й одночасно нової історії буття української нації.***

Основна частина монографії присвячена висвітленню діяльности Владики Мстислава як архипастиря, а це понад пів століття – з 1942 до упокоєння 1993 року. Владика побив світовий рекорд за тривалістю служіння Богу як Архиєрей – 51 рік. І це було не „тихе" архиєрейство, а дуже активне, бурхливе! Із загального числа 27 розділів монографії 22 присвячено Мстиславові як Єпископові, Архиєпископові, Митрополитові і Патріярхові. Автор досліджує кілька ключових ліній у діяльності Владики.

Перша – це духовне окормлення українців православного віросповідання не лише у США, а і в інших країнах української діяспори. Мстислав домігся дисципліни і впорядкованости Богослужінь в усіх парафіях, кадрового забезпечення їх священиками і дияконами. Для цього він посилав у єдиний православний навчальний заклад для вишколу священослужителів-українців – Вініпезьку колегію св. Андрія. Коли ж потреба у священиках зросла, Владика ініціює започаткування духовного закладу у самих США і відкриває в штаті Ню-Джерзі семінарію св. Софії. Він також дбає про забезпечення усіх парафій необхідною Богослужбовою літературою, відкриває друкарню у м. Савт Бавнд Брук, а другу друкарню – у Ню-Йорку. Обидві друкарні видали багато книг, необхідних у парафіях, а також п'ятитомний „Нарис історії Української Православної Церкви" авторства

професора Івана Власовського. Він перевидав ряд праць визначних українських богословів, у тому числі Олександра Лотоцького – професора, лекції якого С. Скрипник слухав у 30-их роках у Варшавському університеті.

Друга життєва лінія життєпису Мстислава – це створення духовного центру православних українців у м. Савт Бавнд-Брук, що у штаті Ню-Джерзі. Побудовою цього центру, названого ім'ям апостола Андрія, Мстислав займався з 50-их років, коли придбав землю під храм, до кінця життя.

У крипті собору св. Андрія він і похований – тут від 1993 року спочиває тіло Патріярха, а навколо собору розкинувся пантеон, де покояться багато визначних українців США й інших країн. Автор докладно висвітлює історію побудови собору (архітектор Юрій Кодак з Канади) і численні будівлі інфраструктури: Дому української культури, консисторії, музею, бібліотеки, архіву, готелю для старших людей, семінарії св. Софії.

Ще одна наскрізна лінія монографії Дмитра Степовика – це зусилля Владики у справі об'єднання розрізнених українських православних парафій, епархій, метрополій в одну Українську Православну Церкву у вільному світі. Тут у Мстислава, підкреслює автор, було багато труднощів і проблем – через нефортунну нашу національну рису, про яку говорить приказка: „Де два українці сходяться, там три гетьмани". Але енерґійному Мстиславові таки вдалося об'єднати в одну УПЦ усі православні єпископства Европи, США, Австралії і країн Латинської Америки. Уже будучи в похилому віці, він невтомно по кілька разів відвідував далекі від США континенти. Величезною заслугою Мстислава, констатує автор монографії, є об'єднання діяспорної УПЦ з УПЦ в Україні в роки свого патріяршерства – об'єднання під патріяршим омофором і патріяршим престолом у Києві!

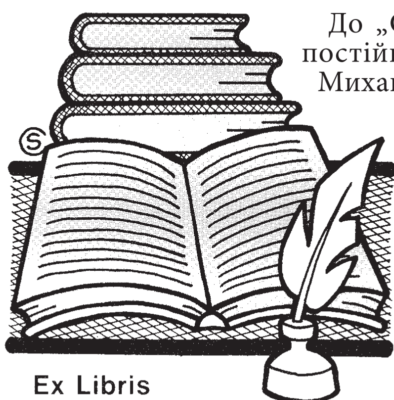
Під постійною увагою автора монографії перебуває діяльність Владики Мстислава, спрямована на визнання УПЦ світовою православною – і назагал християнською – спільнотою. Він часто їздив до Стамбулу, зустрічався з патріярхами Константинопольськими Афінагором, Димитрієм і Варфоломієм, а в Римі під час Другого Ватиканського Собору – з наближеним до Папи Іоанна XXIII визначним прелатом кардиналом Августином Беа. Невдачу цих Мстиславових „визнавчих" місій Д. Степовик розглядає, як мені здається, дещо однобічно – як наслідок надмірного консерватизму Вселенського православ'я, як інтриги проти українців, як грецькі непоступливість і дволикість. Хоч добре відомо – як до зусиль Мстислава, так і після них, – що за невизнанням УПЦ завжди проглядалася і досі проглядається похмура тінь „православної" імперської Москви.

Монографія цікава, написана науковою, але доступною для пересічного читача мовою. Добре відчувається авторська позиція, осо-

(*Закінчення на стор.* 22)

КНИЖКИ, НАДІСЛАНІ ДО БІБЛІОТЕКИ „СВОБОДИ"

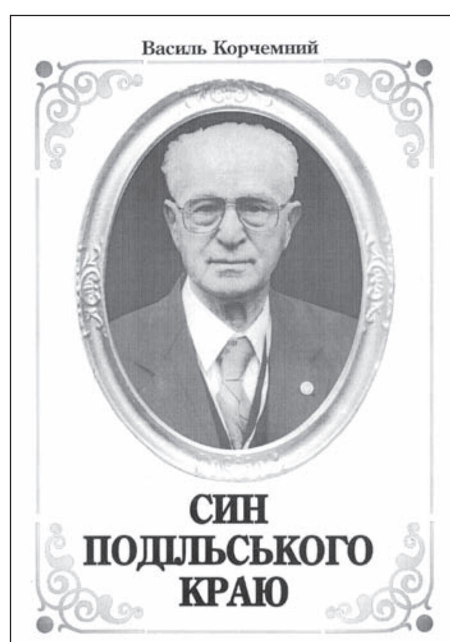
З бібліотеки д-ра Михайла Палія

До „Свободи" надійшов пакунок від постійного дописувача „Свободи" д-ра Михайла і Любомири Паліїв з Лоренсу, Кензас, у якому було шість книг з їхньої особистої бібліотеки і лист з надією, що книги будуть вартісними у редакційній бібліотеці. Надіслані видання – книги М. Палія „Анали української історії" (Тернопіль, 2006), його брошура про Україну і українців, видана англійською мовою, а також книги Василя Корчемного „Син подільського краю" (Тернопіль, 2003), Івана Бандурки „Праця на вівтар нації. Нарис про життя та діяльність доктора історії Михайла Палія" (Тернопіль, 2001) і „Через терня до волі" (Тернопіль, 2000), Любов Росяк „П'ять років бібліотеці ім. д-ра М. Палія" (Тернопіль, 2005), Богдана Савки „Забути не маємо права" (Тернопіль, 1998), копія книги У. Скита „Сила і слабість комунізму" (Буенос-Айрес, 1949).

Д-р М. Палій народився у 1913 році в Хоросткові Тернопільської області і вже у 15 років став бібліотекарем місцевої „Просвіти". Був учасником Другої світової війни. У США викладав українську історіографію, захистив докторську дисертацію з історії, заснував у Мінеаполісі книгарню і товариство „Приятелі української книжки", в Ню-Йорку – Бібліотечну комісію при НТШ, колекції українських книг в ряді американських університетів. Подарунок „Свободі" – далеко не єдиний у громадській діяльності д-ра М. Палія: рідному Хоросткову він подарував понад 2 тис. томів своєї книгозбірні. Подаровані М. Палієм книги включено до книгозбірні тижневика.

Дякуємо!

„Василь Стус у віддзеркаленнях"

ЧИКАҐО. — У травні цього року в Полтаві появилася нова книжка під заголовком „Василь Стус у віддзеркаленнях". Це спогади Василя Овсієнка з часів перебування на засланні разом з В. Стусом. Вступне слово до спогадів написав Євген Сверстюк, який теж був політв'язнем у ті часи.

В. Овсієнко був членом Української Гельсінкської Групи і багаторічним політв'язнем. Він був поруч з В. Стусом в Мордовії в 1976 році (під час першого ув'язнення) та півтора місяця 1984 року на Уралі (під час другого ув'язнення). В. Овсієнко включає до своїх власних вражень долі інших людей та історичну дійсність. Це уводить читача у життя таборових буднів та дає уявлення про її учасників.

Упорядник книжки Оксана Дворко мала на меті розширити спогади В. Овсієнка, вносячи фраґменти спогадів інших людей, які перебували в тих самих місцях і

(***Закінчення на стор.*** 22)

Поетична творчість наших читачів

Сонце блукає в серпневому саду

Олександер Покидько народився 24 жовтня 1957 року в селі Мармизівка Варвинського району Чернігівської области. Після закінчення Мармизівської восьмирічної школи навчався в Прилуцькому педагогічному училищі, де набув фах учителя праці та креслення. Працюючи, навчався на заочному відділенні факультету загальнотехнічних дисциплін Полтавського педагогічного інституту, але не закінчив його через тяжку хворобу, що виникла внаслідок травми хребта у 1983 році. Відтоді – інвалід першої групи.

Друкуватися в періодичних місцевих та загальноукраїнських виданнях почав у 1997 році. У 2002 році прийнятий до літературної спілки „Чернігів".

„Давно відомо: екстремальна ситуація яскраво висвітлює суть людини і чим наповнена душа її. Для кожного з нас хоч раз у житті настає момент істини, і потрібно робити вибір, рішатися на вчинок. І саме те, що ми виберемо, наш вчинок, і розкриває єство наше на всю глибину його. Але, проявляючи слабкодухість, і навіть зраджуючи, ми знаходимо собі виправдання і живемо зі спокійною совістю, забуваючи про швидкоплинність життя земного, і не замислюємося про те, із чим на душі у вічність підемо...".

Олександер Покидько

сонце блукає у серпневому саду
а до мене завітала весна
квітуча
грайлива
промениста
і я вперше відчув
що у серці звучить
вже осіння струна
щемка
мелодія
падолисту

білий світ для тебе
лиш у вікні
небом дивиться синім
небом дивиться сірим
сонцем щедрим сміється
плаче шибка дощем
серце сумом стікає

...а в серці гірко
і навіть мед з її рук –
гіркий
бо вона йде ще весняним гаєм
а моя стежка –
вересневими луками в'ється

прийде весна
і защебече птах
листочок розів'ється
подивлюся
в небо голубе
а серце затріпоче
засміється
...крізь сльози

крила любови підносять душу
до захмарних висот

різдвяний вечір
свічка в хаті
зоря на небі вже сія
тече сльоза
з очей стареньких –
чому й сьогодні вона
одна

десь – міста великі
гомінкі
а в мене у селі – тихо
так тихо
що я чую
як росте моя
вже сива борода

перед зимовою сплячкою
а мо й довічною
муха хотіла
напитися моєї крови
але я обдурив її
і свою кров ще в червні
віддав комару

уночі самота
п'є червоне вино
їй боляче і холодно
зірка з неба хотіла
зігріти одинокість
і... згоріла у польоті
свого бажання

куди йде той
хто народжує вірші
що шукає він
що бачить на цьому шляху
сяйво чи морок
очі його
то радісні
то журливі
душа його злинає вище неба
і розбивається на друзки
об грішну землю
його серце шматує сумнів –
навіщо вибрав він цю дорогу...

Вже Україна є!

Знаю одне достеменно –
Гени несуть вихрові:
Нація ми небуденна,
нація на крові.
Мали і честь ми, і розум,
Де ж оступились? Відтак
Руки і душу розвозим
За чужоземний п'ятак.
Тільки ж душа ще не зламана,
То лиш сходіюча тінь,
Хоч не здавали екзамена
В кожному з поколінь.
Під булаву чи папаху,
Просто під себе гребли.
Йшли одиниці на плаху,
А тисячами – в раби.
Рабське оце сумління
Аж до хрестів, до могил.
В нашого покоління
Теж не стачає сил.
Що ж я скажу сьогодні,
В чому життя моє?
З дзвонами Великодня
Вже Україна є.
Нам би ще стримати натиск
Зайд і чужої хули,
Нам би усім об'єднатись
Й вийти навік з кабали.
Мовчки запалимо свічі
З Господом на хоругві...
Як Йому глянути в вічі,
Нації на крові?

Людмила Тараненко,
Черкаси

В пам'ять спаленого волинського села Кортеліси

Село Кортеліси в роки Другої світової війни гітлерівці спалили з усіма його мешканцями. Залишилось двоє живих: старенький дідусь і його онучок. Так і увічнені вони на пам'ятнику: в повний зріст дідусь тримає на руках дитину.

Кортеліси є побратимами Хатині й Лідіце, яких теж не оминула жорстока війна. В 1960-их роках село було відбудоване. Я твердо вірю в наш працелюбний народ, в його безсмертя, про що нагадую в своєму вірші. Попри всі теперішні негаразди Україна займе своє місце в світовій спільноті і ми будем пишатися тим, що є рівні серед інших народів. Це залежить від нас самих, від наших помислів і дій.

Я вірю в безсмертя

Світанкові роси, багрянцем политі,
Іскряться на сонці, сягаючи гір.
Червонії маки, волошки у житі
Всміхаються щиро, чаруючи зір.
Застиг ліс зелений, ховаючи зорі,
Високо у небі вже пісня дзвенить.
Це жайвір невтомний в небеснім просторі
Не в жарт заходився мій край розбудить.
Імлисті болота, блакитні озера,
Де спить очерет у покорі німій.
Де Любарта замок, немов на папері,
Над Стиром завмер на Волині моїй.
Окраса Полісся – Оконські джерела,
Де вже з підземелля фонтанами б'є.
Прозора, холодна вода кришталева
Вгамовує спрагу й життя додає.
Село Берестечко, козацькі могили,
Кортеліси спалені разом з людьми,
Невже перед Богом ми так завинили,
Що сонця не бачили серед пітьми?
Я вірю в безсмертя, в прийдешнії весни
Співатиме жайвір, сади зацвітуть.
Повернеться слава героям воскреслим,
Вінки на могили усім покладуть.
Волинські красуні в барвистих намистах
Дбайливо пов'яжуть на хрест рушники.
А місяць на Світязем владно повисне
І сяйвом приспить його хвилі стрімкі.

Федір Швець,
м. Розвіл, Каліфорнія

Монографія...

(*Закінчення зі стор.* 19)

бливо у висвітленні трирічного патріяршества Мстислава, його восьмикратних відвідин України у 1990-1992 роках. Також відчувається великий досвід Дмитра Степовика як ученого і автора 32 книг, написаних і виданих ним від початку 70-их років дотепер (їх список видавництво „Мистецтво" включило у довідку про автора наприкінці книги). Окремо слід сказати про оформлення й ілюстрації монографії. Видавництво „Мистецтво" абияк оформлених книг не видає.

Андрій Прибєга (йому належить фудожнє оформлення, макет і комп'ютерна верстка) має добрий смак і чуття гарної мистецької книги. Праця Д. Степовика має святковий вигляд – так і належить вшанувати таку визначну постать, як Патріярх Мстислав. Кожний розділ текстової частини починається з великої, мистецьки виконаної першої літери, при якій графічний прорис храму-пам'ятника св. Андрія в Савт Бавнд-Бруку.

Усі майже 150 ілюстрацій винесені на кінець книги і надруковані на крейдяному папері високої якости. Більшість світлин – кольорові, в них – образ Мстислава серед людей і на самоті, при зустрічі з Президентом США Рональдом Рейганом і іншими відомими постатями. Небагато чорно-білих світлин – це події і люди початку або першої половини XX століття.

Ми бачимо дружину Мстислава до її загибелі, його малолітних дітей (до речі, всі вони досі живуть у різних містах Канади, але вже, звісно, іншого віку); бачимо молодого, елеґантно одягненого депутата Польського сейму С. Скрипника під час його відвідин у складі парляментської делеґації Франції, зустрічі з двоюрідною сестрою Лесею Петлюрою...

Найбільше ілюстрацій – про патріярший період життя Мстислава, його відвідання різних країн. Частину цих ілюстрацій зробив професійний фотомайстер з Нойхінгу, Німеччина, Юрій Саюк (1915-2007), передавши їх для опублікування авторові монографії.

Монографія про першого православного Патріярха Київського і всієї України – це значна подія в нашому житті. Подія приємна. І не тільки церковна. Книга вийшла у світ у державному світському видавництві, що є свідченням, що постать Мстислава має неабияке значення для всієї української нації.

Монографію професора Дмитра Степовика „Патріярх Мстислав: Життя і архипастирська діяльність" (тверда обкладинка, 448 стор., 150 кольорових і чорно-білих ілюстрацій) можна замовити за адресою: Архимандрит Руслан Процик, Київська Патріярхія, вул. Пушкінська, 36, Київ-01004, Україна. Вартість книги разом з витратами поштової пересилки з України за кордон – 50 ам. дол. Факс Київської Патріярхії зі США: 011-380-44-234-30-55.

У космосі...

У Сатурна виявили ще один супутник

20 липня фахівці НАСА за допомогою камери-зонду виявили в Сатурна ще один супутник – 60-ий за рахунком. Новонароджений супутник, розміром біля двох кілометрів, назвали Френком. Фахівці зазначають, що більш детально вивчити супутник вдасться в грудні 2009 року, коли зонд наблизиться до Френка на відстань 11,700 кілометрів.

Марсоходам НАСА загрожують пилові бурі

Потужні пилові бурі на Марсі можуть вивести з ладу космічні апарати НАСА, що досліджують поверхню планети. Представники американського аерокосмічного аґентства заявили, що хмара пилу не пропускає промені світла, в результаті чого роботи, оснащені сонячними батареями, можуть позбавитися енерґетичного підживлення. Шестиколесні марсоходи обстежують дві ділянки до півдня від екватора планети. „Марсоходи не розраховані на роботу в настільки суворих умовах, ми дуже переживаємо та сподіваємося, що все закінчиться добре", – сказав 22 липня представник аерокосмічного агентства Алан Стерн.

В Китаї з'явиться космічна їжа

Пересічні китайці зможуть спробувати продукти, розроблені спеціяльно для космонавтів. Як повідомило 24 липня інформаційне аґентство Синьхуа, космічний шоколад і десерти до кінця року з'являться на полицях звичайних крамниць. Продукти були розроблені Науково-дослідницентром з підготування космонавтів і шанхайською компанією – виробником продуктів харчування. *(„Кореспондент")*

„Василь Стус ...

(*Закінчення зі стор.* 20)

згадують про дані ситуації. Але тут маємо і прямі свідчення – поетичні тексти та листи В. Стуса, писані в концтаборах.

За ці поезії В. Стуса, де він прагнув бути собою та творити свій світ, його було визнано „особливо небезпечним злочинцем". І за це поет заплатив власним життям, проживши всього 47 років.

Книжка написана цікаво, має пояснення сленґових слів табору та короткі біографії згаданих осіб. При кінці книжки, яка має 191 сторінку, подано твори В. Стуса, які включено до шкільної програми.

Книжку можна набути, пересилаючи 12 дол. + 2 дол. за пересилку до: Ukrainian Language Society, 425 Ridge Avenue, Clarendon Hills, IL. 60514

Управа ТУМ-Чикаґо

Весела свобідка

Смішний редактор-журналіст Степан Герилів

На відкриття сторінки:

Чи поважний Ви панок,
Чи мила кобітка,
Для Вас двері відчиняє
„Весела свобідка”!
Чи в Вас коса до пояса,
Вуса чи борідка,
Вам щомісяця всміхнеться
„Весела свобідка”!
Чи Ви лемко, гуцул, бойко –
Незалежно звідки,
Всім усмішку подарує
„Весела свобідка”!
Православні, католики
Візьміть на примітку:
До Вас в гості смішно прийде
„Весела свобідка”!
Мельниківець, бандерівець,
Чи з іншої вітки,
Жменю жартів Вам відсипле
„Весела свобідка”!
Головне, щоби читали
По-нашому чітко!
Вас вітає, любі друзі,
”Весела свобідка”!!!

Коломийка

до Вас лине від Стефка з Долини

Я поїхав в Америку –
До американців,
Тут поляки, українці,
Лемки і китайці,
Я поїхав в Америку,
Щоби ліпше жити,
А тут доляром ще більше
Треба дорожити...
Я поїхав в Америку
Бо там – океани!
А тут „Ріти” і „Катріни” -
Шторми й урагани...
Я поїхав в Америку –
Купив з шкіри споднi...
Піду з кошиком до церкви
В свята Великодні...
Я поїхав в Америку
Максимум на рочок,
А вже зносив 10 споднів
Та 20 сорочок...
Я поїхав в Америку -
Так ми сі захтіло!
Тепер виджу, що зробив ям
Дурнувате діло...
Треба їхати додому,
Бо вдома є ВДОМА,
Бо там навіть файно пахне
В копиці солома!

Чиє б теля мичало?..

„Була одна надія на хлопців з України, але і ті просто цілком себе дискредитували, там справа йде просто до суцільної тиранії“, – сказав В. Путін журналістам друкованих ЗМІ з країн „великої вісімки“.(„Українська правда“)

Колись Кучма йому низько
Вклонявсь й лизав руки...
Путін думав,
що вже близько
Прийде момент злуки,
А тут раптом „не ті люди”
Розтрощили мрії,
Путін кричить: „Біда буде!
Йдуть до тиранії!”.
...А я кажу „господіну”
З „кремльовського” замку:
„Забудь вже про Україну,
Бо зламали клямку
Від дверей, в які усякі
Лізли й нерви жерли.
Про тиранів
вже не квакай,
Бачиш, ще не вмерли
Без Росеї. І не вмремо!
І як хочем, так живемо!!!”.

Перед осінніми фестивалями

Знов субота вереснева
Перед жовтнем звіт складає,
Що жовтіють вже дерева,
З вітром листя опадає,
Що сьогодні у Нюарку
Біля церкви українці
Поз”їжджались,
навіть з Кларку,
Щоб купити дещо жінці,
Подивитись, як танцюють,
Вчути пісню веселеньку...
Українці тут працюють,
Але серце їхнє – ненці,
Рідній Ненці-Україні
Від народження належить,
Наші настрої осінні
Тут сьогодні всі залежать,
Як ми спільно проведемо
Фестивальні ці години.
То ж давайте всі будемо:
Мов з одної ми родини!
Веселімся, усміхаймось,
На чужині добре маймось
Та одне не забуваймо,
Ми не „чайна”, ми не фіни,
Ми всі родом з України!

Анекдотики від Стефка

– Якщо над вами весь час сміються, значить – ви приносите людям радість!

* * *

– Гроші не пахнуть, бо їх часто відмивають!

* * *

– Хочеш обняти цілий світ, купи собі глобус!

* * *

– Моїх грошей вистачить до кінця життя, якщо я не захочу щось купити...

* * *

– Якщо голова болить, значить вона є!

* * *

– Щоб дізнатись про свої недоліки, чоловікові треба лише оженитися.

* * *

– У 80 років Ви знаєте все, але як його згадати?

* * *

– Чим ширша в жінки талія, тим довший в чоловіка робочий день!

* * *

Господиня до гостей:
„Шкода, що нарешті ви вже йдете додому!“

Втрачена мрія

„Чайний будинок Януковича – про цей об’єкт в околицях Ялти складають легенди...” („Українська правда”,. 07.03.07).

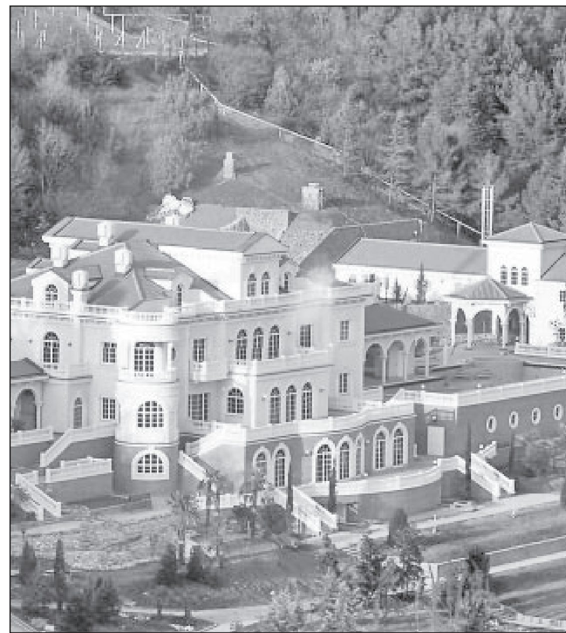

Фото: „Українська правда“

Не вгадав би я ніколи,
Що це за „хатинка”.
Мене мучить ще зі школи
Цікава картинка:
Уявляв – в таких палатах
Десь живуть цариці?
Може вдастся упіймати
Із неї дівицю?..
...А тут раптом чую й бачу:
Янукович має
Біля Ялти таку дачу,
Мене – жаль проймає –
Певно піду до дохторів
Через ту вар’яцію,
Щоб міняли мені скоро
Всю орієнтацію!!!

Українсько-канадська...

(*Закінчення зі стор. 5*)

США, на обрію не видно.

П. МакКей народився 41 рік тому у східній, приморській провінції Нова Скошія, і коли йому було 32 роки, став членом парляменту в Оттаві, потім переобрався у 2000, 2004 та 2006 роках.

Півтора року тому він став міністром закордонних справ. А перед тим керував в уряді Аґенцією розвитку атлантичного співробітництва Канади. Це нелегка відповідальність, бо атлантичні провінції, в тому числі і його рідна Нова Скошія, постійно нарікають, що федеральний бюджет їм не дотягає. На цю тему міністер А. Яценюк міг консультуватись з канадським колеґою, бо він кандидує до Верховної Ради, а окремі реґіони України також не задоволені бюджетними коштами, які надає їм Київ. Вважають, що мало б бути більше.

Пів століття тому в Канаді жив Роман Рахманний, який вистругав своє журналістське перо, пишучи про визвольні змагання України „кров'ю і чорнилом". У своїх публіцистичних статтях в Канаді Р. Рахманний багато думав про майбутню самостійну Україну, базуючись на особистому досвіді Канади, яка здобула свій суверенітет еволюційним методом. (Першу, незалежну від Британії угоду Канада підписала з США аж у 1920-их роках – про ловлю риб галібут! Це палтус в Україні, і цю символічну рибу в дипломатичній історії Канади можна часто побачити на ринках).

Я знав Р. Рахманного, не раз з ним спілкувався усно й письмово. Спостерігаючи візиту канадського міністра закордонних справ в Україні, де його приймав хлопець з Чернівців, який нині є господарем будинку ч. 1 на Михайлівській площі у Києві, я так і бачив Р. Рахманного, який з задоволеним усміхом похитував би головою, ніби кажучи: власне те я й мав на думці.

Нові грані...

(*Закінчення зі стор. 18*)

ли до Великої Руїни, внаслідок якої Україну поділили сусіди. Неспроможність об'єднати зусилля усього українства після 1917 року, сваволя отаманів, степова анархія призвели до падіння УНР, а згодом і Директорії, що дало змогу росіянам відновити владу над Україною.

У виданні „Смолоскипа" праця „Дух руїни" доповнена статтею академіка Івана Дзюби. О. Ольжич був не єдиний, хто помітив патологічну й руйнівну нездатність українських керманичів до співпраці та об'єднання. Академік І. Дзюба простежує погляди інших українських теоретиків та публіцистів на проблему руїни – зокрема Михайла Драгоманова, Михайла Грушевського, Дмитра Донцова, Юрія Липи, Вячеслава Липинського, Богдана Цимбалістого. Хтось із них покладає вину на індивідуалістичну психологію українців, хтось – на слабкість українських еліт. Проте важливе інше: видно, наскільки серйозна проблема руїни для української політичної теорії та практики.

Ціна брошури 5 ам. дол. з оплатою летунської пошти з Києва. Замовлення надсилати у США на адресу: Smoloskyp, P. O. Box 8041, Bridgewater, NJ 08807. У Канаді: Smoloskyp Trust, P.O. Box 430, Station „E", Toronto, ON M6H 4E3.

Остання справа...

(*Закінчення зі стор. 16*)

р. до Канади приїхали два чільні члени УВАН Леонід Білецький та Ярослав Рудницький. Разом з президентом вони провели засідання Президії УВАН і виробили деякі напрямки подальшої діяльности, як-от публікацію матеріялів про Академію в пресі, проведення засідань тощо. Незважаючи на погіршення стану здоров'я, зокрема повільну втрату голосу, Д. Дорошенко виступав на різних засіданнях. Так, на сесії УВАН, присвяченій пам'яті І. Франка 26 червня 1949 року, яка відбулася в читальні „Просвіти" в Трансконі коло Вініпеґу, він розповів про свої особисті зв'язки і спільну працю з І. Франком. Перший президент користувався незмінною повагою серед членів Академії. Зайвим свідченням того є його зворушливий лист до Президії УВАН від 25 травня 1948 року – з подякою за привітання від Конференції всіх груп УВАН, що відбулася 17 квітня.

На цьому місці дозволю собі навести уривок з цього короткого звернення: „Я гордий з того, що ношу титул члена ВУАН (так Д. Дорошенко майже постійно називав УВАН – Г. К.) і що очолюю (хоч номінально!) цю нашу високу наукову установу... я від усієї душі приєднуюсь до Вашого побажання, щоб ми всі зійшлися в нашому вільному Києві і продовжили в ньому працю нашої Академії". З лютого 1950 року УВАН у Німеччині влаштувало урочисте зібрання для відзначення 50-их роковин наукової, педагогічної та громадської діяльности президента УВАН проф. д-ра Д. Дорошенка. Символічно, що головною була доповідь проф. М. Курінного „Ідейні основи УВАН та її президент проф. Д. Дорошенко".

У 1950 році вже зовсім слабий і хворий Д. Дорошенко повернувся до Европи. Він сподівався залишитись в Парижі і жити в будинку НТШ в Сарселі. Але цього не сталося, і 5 березня 1951 року подружжя Дорошенків приїхало до Мюнхену. Великий український історик і громадянин помер 19 березня і був похований на цвинтарі Вальдфрідгоф.

Перший президент УВАН у США М. Ветухів у першу річницю смерти Д. Дорошенка написав: „Українська Вільна Академія Наук горда з того, що її першим президентом був Дмитро Іванович Дорошенко – репрезентант вільної науки і борець за українську державність". З відстані часу можна з певністю ствердити, що остання справа трудолюбивого життя видатного історика - Академія, яку він так любив, посіла поважне місце в українському науковому світі.

ПЕРЕЖИТЕ І НЕ ЗАБУТЕ

Поруч з Головним командиром УПА

Я народився в 1925 році у Львові. Мій батько Іван Полюга воював в УГА, згодом був одним з організаторів Українського таємного університету у Львові, працював у товаристві „Просвіта" до 1939 року, неодноразово його арештовувала польська влада. Мати Іванна (з Давидовичів) працювала в Допомоговому комітеті для убогих дітей. В 1948 році НКВД арештувало всю родину, і батьків засудили до 25 років ув'язнення.

Ще в 1942 році я вступив в юнацьку мережу ОУН, і до 1948 року наша хата у Львові, по вул. Курковій, 40, була конспіративною для зв'язку Проводу ОУН.

Особисто я виконував чимало завдань – діставав приймачі, передавачі, ліки, виробляв фіктивні документи для підпільників. Побував у Чорнобилі, де мав завдання викрасти з табору дітей командира УПА Романа Шухевича – Юрка і Марійку; ліквідував „вийману" хату Головного командира УПА у Львові по вулиці Сулимирського, 4, тому що біля неї була ворожа засідка. Виніс з хати з-під носа НКВД рукописи, інші конспіративні матеріяли. Ніби як член польської Армії Крайової звертався до Інституту мікробіології по вакцину проти висипного тифу (у підпіллі, в Карпатах, виявили тоді тиф). В охороні Головного командира супроводжував його на консультацію і рентген у клініку медичного інституту.

В 1946 році мене арештували, але вдалося втекти. Перейшов в підпілля і в Дашаві, що на Стрийщині, створив підпільно-конспіративну хату, яку „заморозили" на деякий час.

За рішенням Р. Шухевича мене перевели у підпільний штаб Головного командира УПА в с. Княгиничі, Рогатинського району, Івано-Франківської области. Це були 1946-1947 роки. Р. Шухевич мав близько десяти підпільних осередків, і серед них – хату в Княгиничах під кодовою назвою „Короленко". Заснувала хату в жовтні 1946 року головна провідниця УПА Катерина Зарицька („Монета") та Оля Ільків („Роксоляна"). У цю сім'ю (для конспірації) входила мати Олі і грудна дитина Олі – Дзвінка. Для скріплення „підпільної сім'ї" (Оля в той час завагітніла вдруге) мене перевели як „чоловіка Олі" і „батька" Дзвінки і майбутньої дитини до Княгиницької підпільної квартири. Для конспірації я працював фельдшером, а Оля і її мати – кравчинями. К. Зарицька („Монета") – була ніби сестра Олі. Ми з Олею виконували функції зв'язкових. К. Зарицька, крім обов'язків Головної провідниці УПА, як ідеолог підпільної боротьби, багато працювала з командиром, часто виїздила на різні завдання.

У цій хаті я близько познайомився з Р. Шухевичем. Він був середнього зросту, одягнутий завжди скромно, не носив жодних відзнак. В розмові був тактовний, прислухався до думки співрозмовника, але свою завжди відстоював.

21 вересня 1947 року сталася прикра несподіванка. На зв'язок до Ходорова пішла К. Зарицька. Вбивши офіцера НКВД, вона потрапила до неволі і була засуджена на 25 років режимних таборів.

Наступного дня я був останній раз в охороні командира, коли супроводжував його в Рогатинський ліс. Коли повертався назад, в перестрілці мене важко поранили і полонили. Потім – тюрми Рогатина, Станіслава, Львова, Києва. 18 місяців тривало слідство, із них вісім я був з чужим прізвищем. Згодом – табори Півночі. Після ув'язнення одружився із каторжанкою Дариною Масюк. Закінчили медичний інститут в Казахстані, але повернутися в Галичину нам не дозволили.

Оселилися ми в Олешках, на Херсонщині. З дружиною і групою свідомих земляків створили Рух, УРП, побудували церкву УАПЦ, за допомогою ректора Львівської Політехніки відкрили підготовчі курси, після закінчення яких учні їхали вчитися у Львівську Політехніку, де отримували стипендію, гуртожиток – за умови, що після закінчення навчання повернуться додому.

В 1995 році постав у нас козацький курінь „Олешківська Січ", в рядах якого молодь гартує національно-патріотичний дух. За патріотичну діяльність мене нагороджено двома орденами – від Президента України „За заслуги" і Козацьким хрестом з двома мечами.

Вже четвертий рік я з дружиною живу у Львові. А в с. Княгиничах бережуть пам'ять про героїчне минуле. На будинку, де була підпільна квартира, поставлена пропам'ятна дошка. Біля нової школи височить погруддя Р. Шухевича. У зв'язку з вшануванням 100-ліття з дня народження героя, яке відзначали в червні 2007 року, вирішено відновити підпільну хату командира і криївку, бо вона сильно занепала і потребує капітального ремонту, щоб можна було перетворити її на музей для нащадків. Для цього потрібні кошти. Будемо вдячні усім доброзичливцям за допомогу. Адреса: вул. Жемчужника, 1/3, Львів, 79053 Ukraine. Тел.: (380-322) 648-668.

Любомир Полюга,
Львів

Зустрілися колишні підпільники Любомир Полюга та Ольга Ільків (2006 рік).

Готуємо мандрівку дітей у Закерзоння

ПЕРЕМИШЛЬ, Польща. – Рада Стипендійного фонду ім. Ярослави Поповської при Товаристві „Український народний дім" у Перемишлі звертається з проханням підтримати ідею відзначення 60-ої річниці акції „Вісла" проведенням літнього мандрівного табору для дітей, народжених вже на місцях виселення, шляхами і стежками рідного Закерзоння. Метою цього задуму є ознайомити дітей і онуків виселенців з землею їхніх предків, сприяти вихованню їх в дусі християнської моралі й патріотизму, зміцнити їхнє почуття приналежности до української нації.

Основним місцем перебування дітей буде Перемишль – духовний центр українського життя у минулому. Будуть організовані мандрівки по Надсянню, Бойківщині й Лемківщині. Загальний кошт перебування однієї дитини на двотижневому таборі становитиме приблизно 230 дол. Такі кошти часто переростають можливості батьків, які хотіли б послати в табір своїх дітей, тому наш фонд з радістю вітатиме всіх, хто готовий допомогти. Наша адреса: Ukrainski Dom Narodowy, ul. Kosciuszki 5, 37-700 Przemysl, Poland.

Андрій Чорний,
Іван Беднарський

З волі Всевишнього 24 липня 2007 р.
відійшов у вічність наш
БАТЬКО, БРАТ і ДІДУНЬО

СВ. П.

БОГДАН МАСНИК

нар. 3 червня 1928 р. у Золочеві, Україна.

З довічною любов'ю залишилися:
доньки – ЗОРЯННА
– АРЕТА з родиною
– ОРИСЯ з родиною
– ЛЯРИССА з родиною
брат – ЕВСТАХІЙ з дружиною СОНЕЮ
– ближча і дальша родина в Америці і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів на свіжу могилу дорогого Брата складаємо 500 дол. на Український Музей в Ню-Йорку.

СОНЯ і ЕВСТАХІЙ

Ділимося з українською громадою сумною вісткою, що в суботу, 23 червня 2007 року в місті Вінніпезі, Манітоба, Канада, відійшов у вічність

СВ. П.

МИКОЛА МАЙ „ВІЛЬХА"

старший вістун УПА.
Нар. 9 травня 1926 р. в селі Ріжкова Воля, Україна.

Член юнацтва ОУН, військовий вишкіл проходив у відділі „Підкова" курінь „Месники", тактичний відтинок (ТВ) „Бастіон" відтак був приділений охоронцем обласного провідника Корнієнка. В Канаді був заступником голови Об'єднання Колишніх Вояків Української Повстанської Армії (УПА) США і Канади, членом Видавничого комітету „Літопису УПА" та брав активну участь у всіх громадських організаціях.

Залишив у глибокому смутку:
дружину – ЄВГЕНІЮ
дітей – ЯРОСЛАВА, МИРОНА, ДАНУСЮ і РОМАНА з родинами
внуків – ТИМОТІ, МИКОЛУ та АСЮ
ближчу і дальшу родину в Україні, Німеччині та Канаді.

Чин похорону відбувся в катедрі свв. Володимира і Ольги 28 червня 2007 р. Похований на цвинтарі „Всіх Святих" у Вінніпезі.

Дружині Євгенії і родині висловлюємо щирі співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

Головна Управа
Об'єднання Колишніх Вояків УПА в США і Канаді.

З великим смутком повідомляємо, що на третій день Великодня, 10 квітня 2007 р. несподівано відійшов з цього світу мій дорогий БРАТ, БАТЬКО і КУЗИН

СВ. П.

інж. лісник ЛЕВ СМАЛЬКО

нар. 26 червня 1925 р. в Губичах, пов. Дрогобич.

Народну школу закінчив в родинному селі в Губичах, гімназію ім. І. Франка в Дрогобичі, студії на німецькому університеті в Мюнхені. Був теж учнем Українського Музичного Інституту в Дрогобичі в клясі чельо і виступав на гімназійних концертах і академіях як соліст і в дуетах. Учасник боїв під Бродами, пізніше в Жиліні на Словаччині і Югославії, полонений в Ріміні, Італія.

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ
були відправлені:

- в Українській католицькій церкві св. Архистратига Михаїла в Менвіл, Н . Дж., відправив о. Роман Пітула.
- В Українській католицькій церкві св. Архистратига Михаїла у Менвіл, Н. Дж. в 40-ий день відходу з цього світу, відправив о. Роман Пітула.
- У шпиталі св. Францішка в Трентоні, Н. Дж., відправив о. капелян Чину Францішканів.

Похований в місті Вестбурґ коло Авсбурґа, Німеччина.

Залишені в смутку:
сестра – ЄМІЛІЯ з дітьми ОРЕСТОМ і АРЕТОЮ з родинами
сини – МИХАЙЛО і АНДРІЙ з родинами
двоюрідні брати – д-р НЕСТОР ТОМИЧ, ст. з дружиною УЛЯНОЮ і синами д-ром НЕСТОРОМ мол., д-ром ЛУКОЮ і доньками МОТРІЄЮ, ТАЇСОЮ паніматка НАДІЯ ЖЕЛИХІВСЬКА
– МСТИСЛАВ МЕЛЬНИЧУК, Дрогобич, Україна
– ЮРІЙ ПАЄВСЬКИЙ, Червоноград, Україна
і дальша родина в Америці, Канаді і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

У ПЕРШУ СУМНУ РІЧНИЦЮ 3-го СЕРПНЯ 2006 р. відходу у вічність нашого найдорожчого і незабутнього ЧОЛОВІКА, БАТЬКА і ДІДА

СВ. П.

ВОЛОДИМИРА ВАЛЬЧУКА

будуть відправлені

БОГОСЛУЖЕННЯ і ПАНАХИДИ
4-го серпня 2007 р.
у слідуючих церквах:

- Пресвятої Трійці, Кергонксон, Н. Й. о год. 10-ій ранку.
- Св. Марії Покрови, Бронкс, Н. Й.
- У монастирі оо. Василіян, Ґлен Ков, Н. Й.

Про молитви за спокій душі Покійного просять дружина КАТЕРИНА, сини і внуки.

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає

Ділимося сумною вісткою з родиною і приятелями, що в понеділок, 16 липня 2007 р. по довгій і тяжкій недузі відійшов у вічність на 86-му році життя наш дорогий

МУЖ і БАТЬКО

СВ. П.

ІЛЬКО ХУДИК

У глибокому смутку залишилися:
дружина – ЯРОСЛАВА
син – МИХАЙЛО
донька – ГАЛЯ
сестра – ПАРАСКА з родиною в Одесі, Україна
та ближча і дальша родина в Україні.

ПАНАХИДА відбулася в четвер, 19 липня 2007 р. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню-Йорку.

СВЯТА ЛІТУРГІЯ була відправлена в п'ятницю, 20 липня 2007 р. в Українській католицькій церкві св. Юра в Ню-Йорку, а відтак на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

Вічна Йому пам'ять!

З глибоким болем
27-ий Курінь УСП і 23-ій Курінь УПС
діляться з пластовою та всією українською громадою
і сповіщають,
що у вівторок, 24-го липня 2007 р.,
на 95-му році життя
відійшов на вічну ватру

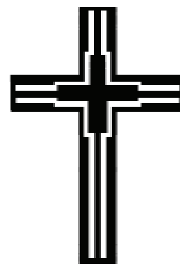
сл. п.

пл. сен. кер. ЯКІВ ШЕҐРИН

один із засновників Куреня Хмельниченків
та пластової станиці в Бостоні.
Нагороджений пластовою медалею св. Юрія в Золоті
за виховну працю з Новацтвом,
старший член Орлиного Кругу,
і довголітній станичний.

Панахида відбулася
в середу, 1-го серпня, о 7:00 годині вечора
в Українській Католицькій Церкві Христа Царя
146 Forest Hills Street, Boston, MA 02130.
Похований в м. Долині, в Україні.

Курінний Провід

**Ділимося сумною вісткою,
що у Wesf Chicago, IL.
відійшов у вічність на 83-му
році життя найдорожчий
МУЖ, ТАТО і ДІДУСЬ**

СВ. П.

інж. АНАТОЛІЙ ДМИТРЮК

нар. 28 липня 1923 р. в Україні.

Закінчив Український Технічно-Господарський Інститут. Пережив поневолення німецького і комуністичного режимів.

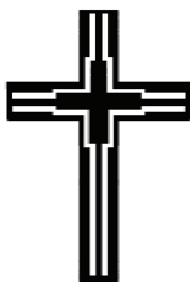
До Америки прибув у 1956 році разом з дружиною і дочкою. Працював інженером у G.T. E. Corporation 27 років. У 1986 р. перейшов на пенсію.

Похорон відбувся 13 червня 2007 р.

У смутку залишені:

дружина – JOSIANE, nee HACQUIN з якою прожив 51 рік
дочка – NADEGE PRISCAL-DMYTRIUK
зять – THOMAS PRISCAL
внук – ALEXI PRISCAL

Вічна Йому пам'ять!

**Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями
і знайомими, що з волі Всевишнього 16-го липня 2007 р.
відійшла від нас у вічність на 89-му році життя
наша найдорожча
МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ**

СВ. П.

ІВАННА ЗАДОРЕЦЬКА

Похорон відбувся 21 липня 2007 р. з катедри св. Йосафата, Парма, Огайо на Український католицький цвинтар св. Андрія в Пармі.

Залишила у глибокому смутку і горю:

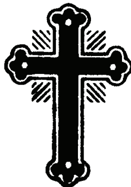
сина – ЮРІЯ з дружиною ДЖУДІ і трьома синами
дочку – ЗОРЯНУ з двома синами і дочкою
6 внуків
7 правнуків
родини – ОХРИМОВИЧІВ, ЛЯТИШЕВСЬКИХ і ПУКАЧІВ
ближчу і дальшу родину в Америці, Канаді і Україні.

Родина просить о молитви за спокійи душі покійної Іванни.

Вічна Їй пам'ять!

**У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
буде відправлена св. Літургія за упокій Її душі.**

Син ЮРІЙ ЗАДОРЕЦЬКИЙ

**ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ в США з ОСІДКОМ
в НЮ-ЙОРКУ
ділиться сумною вісткою з українською
громадою та всім членством Фундації УВУ,
що 18 липня 2007 р. несподівано відійшов
у вічність довголітній член управи Фундації УВУ
на пості фінансового референта**

СВ. П.

д-р ЯРОСЛАВ МОЦЮК

**нар. в Галичині в с. Милування, на Станіславівщині
(тепер Івано-Франківська обл.)**

**Св. п. д-р Ярослав Моцюк похований на цвинтарі
св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й. 23 липня 2007 р.**

**Управа Фундації УВУ висловлює глибокі співчуття
родині Покійного, доням ДАРІЇ з родиною
та НАТАЛІЇ з родиною.**

Вічна Йому пам'ять!

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040*

ЕВГЕН ОСЦІСЛАВСЬКИЙ
Професійний продавець забезпечення УНС
EUGENE OSCISLAWSKI
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
5 Stable Lane **tel./ fax: (908) 782-5451**
Flemington,N.J 08822
Email:eugenemaria@patmedia.net

УКРАЇНСЬКИЙ ІМІГРАЦІЙНИЙ ЦЕНТР
PALLADA International
ВСІ ВИДИ ІМІГРАЦІЙНИХ СПРАВ
98 Second Avenue, 2nd Floor, New York, NY 10003
Tel.: (212) 387-8683 • Fax: (212) 228-3029

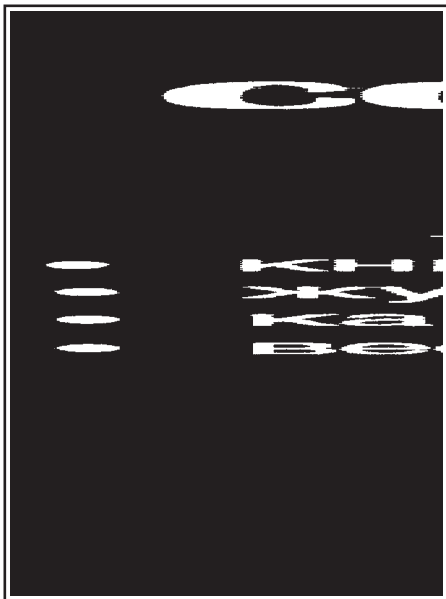

Apon Video, P.O. Box 3082,
Long Island City, NY 11103
Tel./Fax: (718) 721-5599

NEW VHS and DVD
7811 – Роксоляна Vol. 1 DVD + VHS
7812 – Роксоляна Vol. 2 DVD + VHS
7813 – Роксоляна Vol. 3 DVD + VHS
7814 – Роксоляна Vol. 4 DVD + VHS
7815 – Роксоляна Vol. 5 DVD + VHS
7816 – Роксоляна Vol. 6 DVD + VHS
7820 – Всесвітній фестиваль – Концерт DVD + VHS
7821 – Ансамбль „Кобза" – 35 роковини, концерт DVD + VHS
Ціна $20.00 VHS, $25 DVD + $5 пересилка.
При замовленні отримаєте безкоштовно авдіокасету + ікону з Києва.

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
Найбільший вибір українських книжок.
Замовляйте каталог:
1-866-422-4255
www.ukrainianbookstore.com

ARKA
Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відео-касети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.
89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

Молочна фарма біля Бостону пошукує:
1) дуже досвідченого робітника (у віці 30-70 років), який знає всі ділянки праці на фармі, включно із годуванням, доїнням, породом та інші сільськогосподарські праці. Просимо зголошуватися без огляду на ваш іміґраційний стан. Наша допомога залежатиме від вашого досвіду. Платня 3,000 дол. на місяць.
2) механіка до праці на фармі, який вміє направляти трактори, вантажні авта та інші сільсько-господарські машини. Платня 3,500 дол. на місяць. Забезпечимо мешканням. Бажано працівників на довший період. Розглянемо кандидатів на короткий період, залежно від кваліфікацій.
Тел.: (917) 860-7000 Гілари

ОРКЕСТРА „ЛУНА"
Музика на весілля, забави, фестивалі.
Святкування роковин.
ОЛЕСЬ КУЗИШИН
Тел./Факс: (732) 636-5406
e-mail:dumamuse@aol.com

Направляємо різного роду дахи „siding".
WALTER BASILUK
56 Walnut Ave.
Somerset, NJ 08873
Home: (732) 246-2558
Cell: (908) 304-4678

• НА ПРОДАЖ •

На продаж пансіонат „Карпатія" (Rt. 23A Lexington, NY 12452). Будинок з ґанком, 12 спалень, 4 лазнички з ваннами (потребують ремонту), вітальня, велика їдальня, кухня, ґараж, 2 малі бонґало на приблизно 3-ох акрах землі. Будинок розташований поблизу лещатарських (лижних) курортів Hunter, Windham та Belleaire. Ціна $275,000 або договірна.
Тел. Вірі Андрушків: (248) 879-5918, (202) 460-3826 мобільний

• ДО ВИНАЙМУ •

До винайму відновлений однородинний дім у Singer Island, FL. 3 хвилини пішки від пляжу біля океану, 4 спальні, нова кухня. $1500 на тиждень.
Тел.: (313) 882-1567 або (313) 590-4350

*Куплю **картини** старих українських мистців до своєї приватної колекції. Оплата за домовленістю.*
Тел.: (312) 330-0956, Михайло

Щоб розмістити рекляму у „Свободі" телефонуйте на 973-292-9800, дод. 3040

KARPATY TRAVEL

121 Runnymede Road,
Toronto, ON, Canada M6S 2Y4
1-800-265-7189 • в Торонто (416) 761-9105
e-mail: karpatycanada@yahoo.com

ПОДОРОЖНІ ПОСЛУГИ: ВІЗИ, АВІЯКВИТКИ, ЗАПРОШЕННЯ ДО КАНАДИ і США, СТРАХУВАННЯ

Для Вашої зручности все можна полагодити телефонічно

ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ
ХАРЧОВІ ПАКУНКИ
ЛИСТИ
ТА ДОКУМЕНТИ

1-800-265-7189 • (416) 761-9105

НАДІЙНО І ШВИДКО до рук адресата в Україну, Польщу та інші держави.
Найдешевші міжнародні телефонічні розмови.
Переписуємо відеокасети і DVD.

Як посилати, літати чи телефонувати то тільки через „КАРПАТИ"